

DIRVA

VISIEMS LIETUVIAMS!

Visos tautos turi neatimamą teisę į laisvę ir nepriklausomybę. Amžiai liudija lietuvių tautos ištikimybę šiai teisei, ištikimybę laisvei ir nepriklausomybei. Kovoje dėl šios teisės susikūrė istorinė Lietuvos valstybė. Kovoje dėl šios teisės Lietuva atgavo nepriklausomybę 1918. Visuotinių tautos sukilimų laikinai atstatė Lietuvos vyriausybės veikimą 1941. Sukūrė Vyriausią Lietuvos Išlaisvinimo Komitetą 1943. Kovoje dėl šios teisės paguldė galvas dešimtys tūkstančių lietuvių kovotojų nuo 1944 metų. Ir jokia svetimųjų jėga negalės sulaukyti lietuvių kovos dėl šios teisės, iki Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės bus laimėta.

Afrikos ir Azijos tautos laisvai apsisprendžia. Tik sovietinis Rusijos kolonializmas prievartauja, išnaudoja ir rusina pavergtąsias tautas. Tik Sovietų Sąjungose užgrobtuose kraštuose Atlanto Chartos, Visuotinės Žmogaus Teisių Deklaracijos ir kiti Didžiųjų Demokratijų įsipareigojimai tebeaukėja vykdomi.

Lietuvių tauta -- išvien su likimo broliais latviais, estais ir kitomis sovietų pavergtomis tautomis -- kovoja bendrą kovą prieš sovietinį kolonializmą už laisvą apsisprendimą. Šioje kovoje lietuvių tauta reikalauja visų laisvę mylinčių paramos. Tačiau pirmieji kovos talkininkai yra laisvojo pasaulio lietuviai, vadovaujami apsiungusio Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto.

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas, paskelbęs 1944 m. vasario 16-tos deklaraciją, yra lietuvių tautos laisvas ir autentiškas balsas bei jos valios reiškėjas. Jis telkia visas Lietuvai nepriklausomybės siekančias lietuvių gyvasias jėgas. Savo nusistatymą ir veikimą jis, -- tiek vertindamas besikeičiančią tarptautinę raidą, tiek Vakarų politiką Sovietijos atžvilgiu, tiek pačios Sovietų Sąjungos politiką, -- rikiuoja į nepriklausomos, demokratinės Lietuvos išlaisvinimą, į lietuvių tautos priešpados, pažeminimo, išnaudojimo ir skurdo pašalinimą.

Palaiikdamas ir stiprindamas Lietuvos Respublikos de jure tęstinumą, bendradarbiaudamas su nepriklausomos Lietuvos diplomatinė tarnyba, su laisvųjų lietuvių organizacijomis bei įstaigomis, su sovietų pavergtomis tautomis ir su atskirų valstybių bei tarptautinėmis institucijomis, Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas:

-- stengsis laimėti Lietuvos bylą viešosios opinijos, politinių ir diplomatinė šluoksnų, tarptautinių institucijų palankumą bei paramą;

-- rūpintis Lietuvių Tautai atstovauti, už ją, -- negalinčią savo valios laisvai reikšti, -- kelti balsą ir ginti jos teises tarptautinėse ir atskirų valstybių įstaigose;

-- kovos už pavergtą lietuvių pagrindines žmogiskąsias teises: už religijos ir auklėjimo laisvę, už mokyklos ir mokslo laisvę, už kūrybos ir darbo laisvę, už keliavimo ir gyvenimosios vietos pasirinkimo laisvę, už visas kitas, Visuotinės Žmogaus Teisių Deklaracijos paskelbtas, asmens laisves;

-- informuos Lietuvą apie pasaulio reikšmingus įvykius ir laisvųjų lietuvių gyvenimą, o laisvuosius lietuvius -- apie padėtį krašte ir okupanto veiksmus bei kėlus Lietuvos, lietuvių tautos ir laisvųjų lietuvių atžvilgiu;

-- telks lėšas ir kitas medžiagines bei dvasines priemones Lietuvos laisvės kovos uždaviniams.

Apsijungęs Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas,

-- reikšdamas meilės ir pagarbos atžinimą tiems, kurie savo ryžtą Lietuvos laisvės kovojai patvirtino savo gyvybės aukomis;

-- tikėdamas, kad Lietuva išsilaisvins iš sovietinės okupacijos ir tvarkysis pagal savo gyventojų laisvai pareiktą valią, --

skelbia šį vieningos kovos įsipareigojimą sau ir kviečia visus lietuvius atnaujinti įžodį Lietuvos laisvei ir savo darbu, mokslu bei lėšomis jungtis į bendrą aukas ir bendrą pastangas savo ar savo tėvų Tėvynei Lietuvai vaduoti.

VARDAN TOS LIETUVOS VIENYBĖ TEŽYDI.

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas

New Yorkas, 1964 -- Donelaičio -- metai



Lietuviai jūrų skautai kariuomenės šventės minėjime Chicagoje prie paminklo žuvusiems dėl Lietuvos laisvės.

L. Knopfmillerio nuotrauka

PEKINO DĖMESYS AFRIKAI

Tuo metu, kai Washingtonė svarstomi žygiai kaip apstabdyti raudonųjų Vietkongo "partizanų" veržimasi į Piet, Vietnamą ir kad tie žygiai nesuerzintų Pekino ir neiššauktų platesnių karo veiksmų, Pekinas visa įtampa, planingai ir be jokių skrupulų veržiasi į naujas Afrikos valstybes. Įvykiai Konge parodė, kad tai nėra kongoliečių naminis karas. Tai tęsiasi ir rezultatas nesibaigiančio Rytų -- Vakarų konflikto, tik šį kartą Rytų pusei vadovaujant Pekinui, o ne Kremlui.

Į Afriką siunčiamas Pekino diplomatams jau seniai buvo pasakyta, kad jų misija yra "grynai kinietiška" ir kad Sov. S-gos atstovai neprivalo "kišti nosies" į Afriką. Taigi, reikala turėkit su Mao Tse-tungu!

Naivių ir neprityusių, jaunų ir gobšių Afrikos valstybių administracijos pareigūnų įtikinimui kiniečių "draugiškumui" geras noras "nesigailima pinigų. Neveltui tokio būdu buvo pabrėžta neturtinga, maža ir nenustatėjęs Burundi valstybė. Bet tai tik pirmasis žingsnis kovai įkelti. Visa tai atliekama planingai, gerai pasiruošus. Kalba eina ne vien tik apie didesnes ar mažesnes pinigų sumas. Planuose figūruoja kiti, neutraliai bandančių laikytis ir atsparėnių vyriausybų "įtikinimas". Kur reikalinga, plaukia didesnės ginklų siuntos.

Pagrindinis Afrikos veiklos štabas yra Paryžiuje. Prancūzai užmezgus diplomatinis santykius su Raud. Kinija, kiniečių ambasada Paryžiuje savo apimtimi, tarnautojų skaičium ir jų aktyvumu virto pagrindiniu Afrikos užkariavimo štabu. Pirmieji iš Šveicarijos bankų buvo pervedti į Paryžių. Propagandinė literatūra spausdinama Paryžiuje ir t.t.

Pažvelgus į Kongo įvykius, matome, kaip ten dedamos visos pastangos, kad Stanleyville įsikūrusi "liaudies vyriausybė" išsilauktų, kad partizanų veiksmams nežlugtų, kad būtų pagrindo baltuosius įkelti vaduojant šaukti pasauliui apie JAV ir Belgijos "agresijos veiksmus prieš nekaltus gyventojus".

Vakarų valstybės, kartu su Kremlium džiūgaudamos panaikintu kolonializmu Afrikoje, susiduria su kur kas rimtesne ir karštesne situacija. Pekinui įtemptai veikiant, laukiamas sprendimas Vakarų sostinėse. Tai ne kelių ar kelių šimtų baltųjų įkeltų gelbėjimo klausimas. Šiandien statomas klausimas liečia visą Afriką, jei sienkant į kur kas žiauresnio ir pavojingesnio kolonializmo glėbį.



Lituanistikos Instituto Prezidiumas. Sėdi iš kairės: viceprez. dr. Aleksandras Plateris, sekr. Birutė Saldukienė ir prez. dr. Jonas Balys.

LITUANISTIKOS INSTITUTO PREZIDIUMAS

Lituanistikos Instituto tikrieji nariai slapto balsavimu išrinko trejiems metams prezidiumą, kurį sudaro dr. Jonas Balys -- prez., dr. Aleksandras Plateris -- viceprez. ir Birutė Saldukienė -- sekretorė.

* DR. JONAS BALYS, etnologas ir folklorininkas, buvęs Vilniaus U-to Etnikos katedros vedėjas ir Lietuvos Mokslų Akademijos Etnologijos Instituto direktorius, Lietuvių Tautosakos Archyvo steigėjas ir vedėjas (1935-44). Dėstė Pabaltiečių U-te Hamburge (1946-48) ir Indijos U-te JAV (1948-52). Dirbo kaip mokslinis bendradarbis Vokiečių Liaudies Dainų Archyve Freiburge (1944-46) ir Šiaurinės Amerikos Arktikos Institute (1952-55). Nuo 1956 m. dirba Kongreso Bibliotekoje, kaip specialistas Pabaltijo kraštų reikalams. Yra paskelbęs kelis šimtus straipsnių lietuvių ir kitomis kalbomis, daug rašo "Lietuvių Enciklopedijoje", yra išleidęs ar suredagavęs per dvidešimt atskirų leidinių, kurių žymesni yra "Tautosakos Darbai" (7 t., 1935-40), "Lietuvių tautosakos skaičiai" (2 t., 1948), Lietuvių mitologijos sakinės (1956), "Lietuvių dainos Amerikos" (1958).

Dabar Pedagoginis Institutas Chicagoje, remiamas Lietuvių Tautinio Akademino Sambūrio, spausdina jo naują veikalą: "Lietuvių liaudies pasaulėjauta".

DR. ALEKSANDRAS PLATERIS yra baigęs Vytauto D. U-tą (1936), gilines studijas Vienoje (1937-38), buvo Lietuvos teisės istorijos katedros asistentas Kaune ir Vilniuje (1938-41). Studijavo sociologiją Chicago U-te, kuriame gavo magistro (1955) ir daktaro (1961) laipsnius. Lietuvoje VDU Teisių fak-tas išleido jo knygą Teisiniai Livonijos ir Kuršo santykiai su Lietuva XVI-XVIII a. (1938). Magistro laipsnui įgyti parašė darbą "Lietuvių tremtinių inteligentų išskirtimas Chicagoje". Daktaro disertacijos tema buvo "Skyrybų įstatymai ir šeimos pastovumas". Buvo Chicago U-to Gyventojų Studijų Centro (1955-57) ir Lyginamosios Teisės Instituto (1957-58) asistentas. Nuo 1958 m. dirba Washingtonė, JAV Gyventojų Statistikos įstaigoje. Yra paskelbęs eilę straipsnių amerikiečių žurnaluose, taip pat rašo lietuviškoje spaudoje, yra "Lietuvių Enciklopedijos" bendradarbis. Dalyvauja visuomeninėje veikloje, ypač Skautų Sąjungoje, kur turėjo įvairias pareigas centriniuose organuose.

BIRUTĖ SALDUKIENĖ (TJUNAITYTĖ), Vilniaus U-te 1942 m. gavo diplomuotą geologės vardą (diplominis darbas: Šiaurinės Lietuvos cechšteinas). Gilino studijas Vokietijoje Greifswalde (1946) ir Kiolio (1948-50) Univ., taip pat Ohio Valst. Univ. Columbus mieste. Dirbo Lietuvos Geologinėje Tarnyboje Vilniuje (1940-44) buvo geografijos ir geologijos

mokytoja Hamburgo lietuvių gimnazijoje (1945-46), buvo braižymo ir žemėlapių tarnyboje Columbus, Ohio (1952-56), ir nuo 1956 m. dirba JAV Geologinėje įstaigoje Washingtonė. Lietuvoje dalyvavo ar vadovavo geologiniams tyrinėjimams (1942-44), ieškant statybinių medžiagų, tyrinėjant molynus ir kt. Yra parašiusi eilę straipsnių, kurių tarpe "Lietuvos gręžinių glacialinės medžiagos apžvalga" (Gamta 3-4, 1940), "Lietuvos žemės turtai" (kartu su A. Damušiu, išsp. Lietuva 4, 1953), bendradarbiauja "Lietuvių Enciklopedijoje". Veikė skautų ir kitose organizacijose.



* JAV PRISIEKUSIŲJŲ TEISMAS vėl rado kaltais du piliečius, šnipinėjusius Sov. S-gos naudai. Vienas jų JAV pilietis, rusų kilmės inž. J.W. Butenko, kitas Sov. S-gos prekybos atstovybės šoferis Igor Ivanov. Juos suimant nusikaltimo metu dalyvavo ir du Sov. S-gos delegacijos prie JTO nariai.

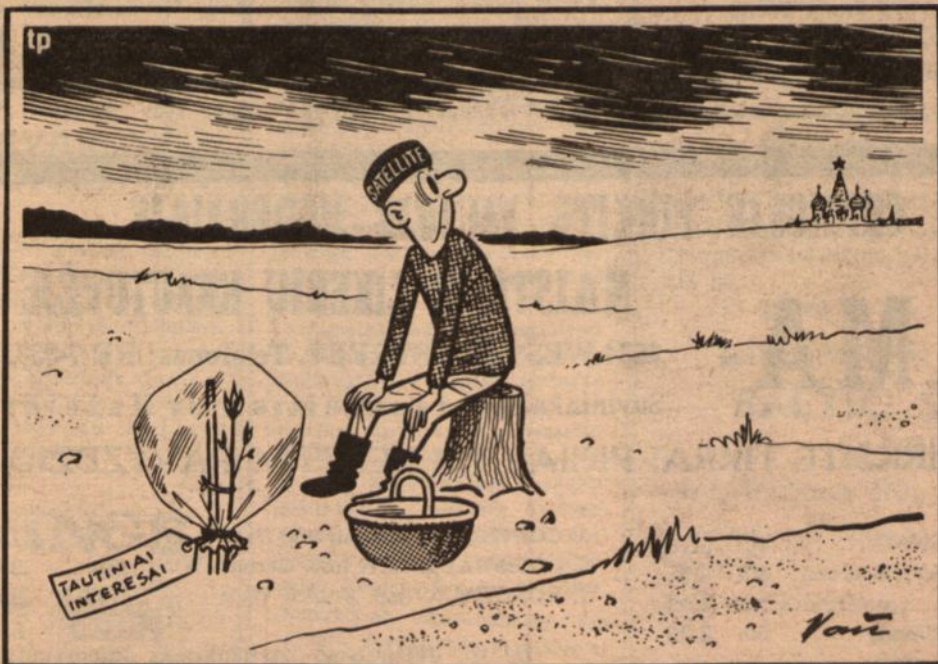
* ISTORINĖ POPIEŽIAUS POVILO VI kelionė į Indiją virto triumfaline demonstracija, prieš kurią supliuško numatytosios prieš svečių hindusų demonstracijos. Suėjus porą šimtų demonstrantų, popiežius paprašė juos paleisti laisvėn.

Popiežius buvo sutiktas ir priimtas su valstybės galvai priklausančiomis ceremonijomis, sutikime dalyvaujant Indijos vyriausybei. Tačiau draugiškai nusiteikusių minios išreiškė tautos jausmus, neatsižvelgiant į religinius skirtumus.

* BUV. ARGENTINOS DIKTATORIS PERONAS buvo sulaukęs Brazilijoje ir išsiųstas atgal į Ispaniją.

* JTO UŽKULISIUOSE tebeieškomas kompromisas su Sov. S-ga, kuriai grėsia nustoymas balso. JTO, nesumokėjęs apie 52 mil. dol. Sov. S-gos delegacija principu sutinkanti mokėti skolą dalimis, jei nebus nustatytas ultimatyvinis terminas ir suma. JAV atstovai, atrodo, yra linkę sutikti su nuolaidomis ir kompromisais.

* WASHINGTONĖ DARNERANDAMAS ATSAKYMAS į klausimą, kas Kremliuje atsiliptų, prez. Johnsonui paskambinus "karštos linijos" telefonu? Kaip žinoma, toji tiesioginė linija buvo įvesta Kennedy ir Chruščiovo laikais.



-- Aš vis bijau, kad iš ten nepradėtų pūsti žvarbus vėjas...!

PAS BUENOS AIRES LIETUVIUS (2)

-- Ar žinote, kodėl mes, lietuviai, čia susispietėme, šioje Vile Lugano, gana atokioje nuo miesto centro vietoje? -- klausia Pranas Ožinskas, Argentinos Lietuvių Balso leidėjas.

-- Nežinau.
-- Gi buvo taip. Apie 1931 m., t.y. prieš 33 metus čia B. Aires rezidavo Lietuvos konsulas Skinkys, kilimo iš Vilkaviškio. Galima tvirtinti, kad jis daugelį lietuvių verste privertė šiame rajone įsigyti žemes, nes jis gerai numatė ateitį. O tuo metu žemės sklypai čia buvo pigūs. Tuo laikotarpiu B. Aires veikė tokia žemės išpardavimo būvė, kuri šiuos plotus, kur dabar matote išaugusius miestelius, kurių net dangų dangoriai žemiau, pardavinėjo labai palankiomis sąlygomis. Sudarant sutartį, tekdavo įmokėti kokius 50, -- pezu. Šią sumą įmokėjus būdavo galima nemokėti nieko net aštuonerius metus, jei gu kuris asmuo neturėdavo pinigų dėl vieno ar kito priežasties. Gi mėnesiniai įmokėjimai buvo menkučiai ir bet kuris asmuo, turįs šiojį tokį darbą, be jokių varžymų galėdavo šiuos įnašus

JURGIS ŠATORIUS
Dirvos korespondentas
Brazilijoje

labai lengvai įvykdyti. Konsulo Skinkio įtaigojami daugelis mūsų tautiečių ir užsipirko žemės sklypus ir laikui bėgant iš "pampos" išaugo Lugano ir kiti miesteliai. Gi į miesto centrą nuvykti, nekeičiant autobuso, nereikia ilgiau kaip 45 min. laiko. Štai, čia lietuvių restoranai, čia mūsų produktų krautuvė, ir, štai, mūsų visų šio rajono gyventojų pasididžiavimas -- tai Lietuvių Centro rūmai, ispaniškai tariant Centro Lituano.

Užiname į vidų. Erdvi restorano, pobūvių salė, kur prie staliukų žaidžia šachmatais, kiti lošia kortomis, tretieji girkšnoja "bebidas", kaip alų ir visur randama Coca-Cola. Prie bufeto sutinkame klubo vadovaujančius narius, tai pirm. Jurgis Ziberka, vicepirm. Vyt. Balčiūnas ir kt. Jie visi mielai pasakoja apie savo klubo gyvenimą, rūpesčius, ateities planus. Į mano klausimą, kiek esama lietuvių Argentinoje,

beveik vienbalsiai atsako, kad apie 40,000, kurie yra išsiskirstę po plačią Argentinos teritoriją: esama lietuvių savo dkius turinčių net Patagonijoje.

-- Štai, čia matote už bufeto dirba trys asmenys. Manote, kad jiems kas nors moka už jų šeštadienio popietę. Ne! Tai yra garbės tarnyba klubo labui, -- pasakoje V. Balčiūnas.

Pasikeliame į antrąjį aukštą, kur salė ir scena, o kambaryje už scenos yra Centro V-bos raštinė bei biblioteka. Scenoje vyksta gyvas judėjimas: apie 10 porų šokėjų, skatinami ir prižiūrimi meno vadovės O. Ožinskienės ir šokių ansamblio vadovės Zuzanos Valatkaitės gyvai sukasi akordeono balsams pritariant.

-- Mes dabar ruošiamės išvykai į Rosario miestą, kur bus minima Donelaičio sukaktis. Anksčiau apie tokius dalykus Rosario negalėjome ir pagalvoti, bet dabar ir ten atgimsta lietuvių žindynys. Mes norime gerai pasiruošti, kad programa būtų patenkinti -- aiškina Ožinskienė.

Ir tikrai, gražu stebėti, nors dar tebesimokančius jaunuolius, švitriai bėpinant lencitgėlius, beklinojant kepurines ir kitus mūsų liaudies šokius. Labai nuotalkingai skambėjo Z. Valatkaitės priežiūroje išpildomas vaizdelis "Prie Gintaro Kranto".

Pasižūrėję į šią Lietuviškos kultūros tvirtovę ir šventovę, kurią savo rankomis statė iš menkų uždarbių Lietuvos žemdirbiai, tikime, kad šie rūmai atliks savo uždavimą ir kad juose ilgai plaks Lietuviška širdis. Nėra jokios abejonės, kad didžiulis nuopelnas už šios kultūrinės pilies pastatymą priklauso Ožinskams, kuriems lietuvių išlaikymas šiame Argentinos kampelyje yra taip artai prie širdies.

Malonių šeiminių kviečiami, užiname į Argentinos Lietuvių Balso spaustuve, redakciją ir administraciją, kuri yra Ožinskių namuose.

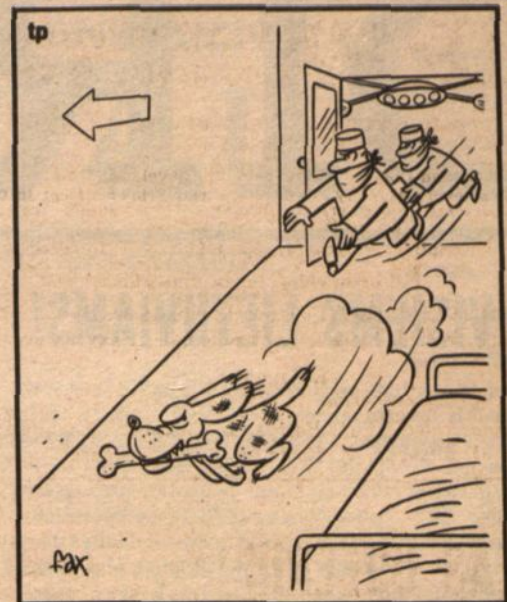
Spaustuve su vienu linotipu ir keliomis spausdinimo mašinomis yra greta jų gyvenamojo namo. Viskas puikiai sutvarkyta ir visur pastebima švara ir grožį mėgstančių šeiminių ranka. O ypač puikus jų sodelis, kuris jiems primena turėtajį anapus Atlanto prie Baltijos jūros.

Pranas su žmona labai sielojasi dėl III-jo Pietų Amerikos Lietuvių Kongreso pasisiekimo, ruošiamo S. Paulo mieste, Brazilijoje 1965 vasario 18-21 d.

-- Lietuviai iš Argentinos norėtų šioj lietuviškumo vienybės demonstracijoje kuo skaitlingausiai dalyvauti. Girdėjote mintint, kad iš B. Aires į S. Paulo vyks apie 60 asmenų. Tai nėra jokia atestacija 40,000 lietuvių. Tačiau man atrodo, puikiai žinant vietines sąlygas, kad tie, kurie teigia, jos iš B. Aires į S. Paulo vyks du autobusus! programos užpildytojų ir kongreso dalyvių-atstovų, tie asmenys šiek tiek apsirinka. Aš gi būčiau linkęs manyti, kad mes iš viso B. Aires nesurinksim daugiau kaip vieną autobusą vykstančių, t.y. apie 40 asmenų. Tai apgailėtina, nes toks dalyvių skaičius jokių būdu neatvaizduos tikrojo Argentinos lietuvių kultūrinio lygio ir pajėgumo. Mat, nuvykimas į S. Paulo, be tų nuostolių, kuriuos vykstantysis privalo pakelti, nuostodamas savaitės uždarbio, yra būtina sumokėti apie 15,000 pezu už faktinį kėlionės-pervežimo išlaidų sumą, kas JAV pinigais sudaro apie \$100. Jungtinėse Valstybėse šimtinė nėra jau toks baisus pinigų lietuviai, koks

yra buvęs (ten atvykus 1948-40 m. Gi čia Argentinoje ekonomiška būklė pasikeitė blogoju pusėn: 15,000 pezu yra mėnesinis eilinio dirbančiojo uždarbis!!! Kadangi jaunieji choristai mėnesiui daugiau neuždirba, tad ne vienas turės pagalvoti, ar gali ryžtis šią sumą išleisti, kad dalyvauti nors ir labai svarbiame lietuviškumo suvažiavime. Tai yra gyvenimo tikrovė ir su ja mes privalome skaitytis. Esu tikras, kad Argentinos lietuvių tikrai daug daugiau nuvyktų į Braziliją, jeigu atsirasų aukotojas ar Š. Amerikos lietuvių organizacija, kuri padėtų nusamdyti nors vieną autobusą, kas sudaro apie \$1,000 ar 15,000,000 pezu kokiems 40 asmenų pervežti iš B. Aires į S. Paulo ir atgal.

Mes puikiai prisimename Juozo Bačiūno apsilankymą pas mus Argentinoje. Mes tikrai tikėjome, kad jis ir mums pagelbės, kaip kad yra padėjęs mūsų tėvynainiams Australijoje. Jis yra daug pasidarbavęs, kad sustiprintų lietuvių tolimoje Australijoje. Mes gi linkę manyti, kad Argentinos lietuvių šiandien taip pat esame reikalingi stambesnės



Be žodžių...

Lotynų Amerikos ir net iš tolimosios Meksikos. Aišku, kad dalyvių tarpe vyravo šeiminkai -- argentiniečiai, tačiau ant krūtinų buvę išsiuvinėti Brazilijos,

nors šį suvažiavimą finansiškai parėmė. Taigi, žydai ir toliau puoselėja savo senas tradicijas, nors jie ir galėtų įsijungti į savo kraštų sportinį gyvenimą. Gi žydai turi savo nepriklausomą valstybę Izraelį, tad, rodos, ko gi be-trūkū? Tačiau makabijada yra reikalinga, kad žydus visame pasaulyje sujungtų į vieną šeimą, ar ne taip?!

Dabar žvilgtelėkime į mūsų lietuvišką būklę. Gi mes esame daug blogesnėje būklėje už žydus. Ar mes negalėtume surasti šimtą asmenų, kurie padėtų sumesti tokstantį dolerių kilniam lietuvių išlaikymo reikalui, t.y. nusamdyti vieną autobusą kėlionei iš B. Aires į S. Paulo??? Tai yra lygiai svarbu, kaip lietuvių krepšininčių kėlionė į Australiją. Neužmirštin, kad šis III-sis Pietų Amerikos Lietuvių Kongresas taps tuo morališku tiltu, kuris suriš visus p. Amerikos lietuvių į darnesnę šeimą, kuriai šiandien didžiai rūpi Lietuvos išlaisvinimas.

Grįžęs iš kėlionės po Argentiną ir Urugvajų savo išpūdžius pasakojau mūsų nusipelnusiam rašytojui Petriui Babickui. Ir jis man štai ką bylojo: "Žinau, mielas bičiuli, P. Amerikos lietuvių šiandien yra analogiškoje būklėje, kokią yra buvę mūsų broliai anapus demarkacinės linijos Vilniuje. Jie buvo mažiau pasitvirtę, negu jų brolis laisvoje Lietuvoje. Tačiau jie buvo labai stiprus savo dvasia ir tas juos išlaikė per visą priešpaudo laiką. Nepriklausomos Lietuvos brolis kiek galėjo, padėjo savo gimnaziškai Vilniaus krašte. Būtų didžiai pageldautina, kad ir JAV esą lietuvių susiprastų ir ateitų lietuvių išlaikymo talkon pietų Amerikoje. Gi čia dar yra dvasiniai lobiai, kuriuos tik reikia pagudinti".



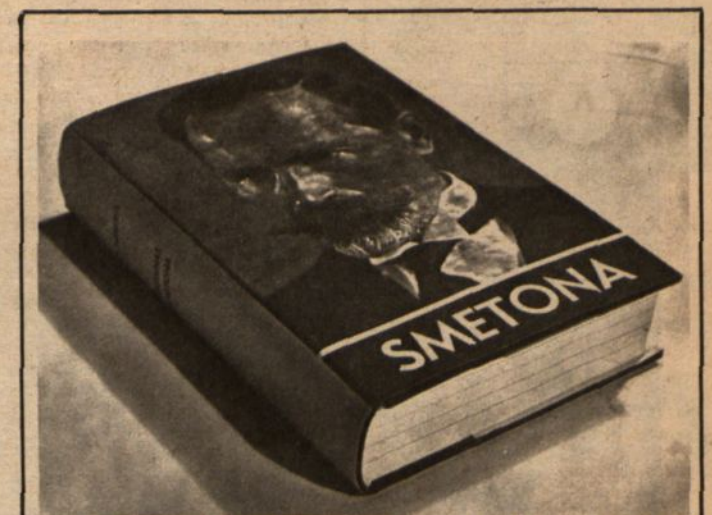
Prie Buenos Aires Lietuvių Centro.

medžiaginės paramos, gal nematėsnės, kokia yra tekusi Australijos lietuviams. Pas mus auga jaunimas. Jam reikia pažinti savo brolius ir kduose kraštuose. O kaip tai nenuvykus atlikti? Taip pat neužmirština, kad į Australiją, lygiai kaip ir į JAV, persikėlė gyventi lietuviškoji inteligentija, kuri greit susirado save ir užėmė atitinkamą vietą JAV visuomeniškame gyvenime. Gi JAV yra daug geriau ir politiškai ir ekonomiškai. Jūs ten turite savo lietuviškas atstovybes ir konsulatų. Lietuviškas gyvenimas verda, kunkuliuoja. Mes gi čia, šiomis dienomis vedame kovą už mūsų diplomatinės atstovybės atkūrimą -- didžiai susirūpinę pasakoja Pranas.

Žinia, su P. Ožinsko mintimis reikalinga sutikti, juoba, kad tai, ką jis man čia pasakoja, yra šventata tiesa, kurią pats matau ir girdžiu. Pažadų Pranaui apie jų rūpesčius papasakoti Dirvos šeimoms nariams. Pritardamas jo sumanymui, kad lietuvių iš JAV galėtų pagelbėti Argentinos lietuviams nuvykti į S. Paulo redakcijos vardu, kėlionės fondo pradžiai siunčiu \$50 autobusui iš B. Aires į S. Paulo nusamdyti. Tuo būdu noriu šiek tiek prisidėti prie III-jo Pietų Amerikos Lietuvių Kongreso pasisiekimo.

ŽYDAI GALĖTŲ BŪTI MUMS GERŲ PAVYZDŽIU

B. Aires teko pamatyti įdomią demonstraciją. Makabi suvažiavimą. Šio suvažiavimo dalyviai buvo užtvindę tą patį viešbutį, kuriame buvau apsistojęs. Į šį makabistų sąskrydį buvo sugūžėjęs žydų jaunimas iš visos



ANTANO SMETONOS MONOGRAFIJA

Kapitalinis ALEKSANDRO MERKELIO veikalas, išleistas Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos, jau yra išsiuntinėtis iš anksto užsiprenumeravusiems.

Po 1964 m. gruodžio 1 d. monografijos platimas vyksta per knygų platintojus ALT S-gos skyrius ir per ALT S-gos monografijos platinimo talkininką p. K. POCIŲ.

Monografijos prenumeratos (po 10 dol.) NEBEPRIIMAMOS. Norintieji monografiją užsisakyti paštu sau ar dovanai, kreipiasi į

p. K. POCIŲ — 3908 FIR ST., EAST CHICAGO, INDIANA,

pridedant su užsakymu 12.50 dol. čekį ar piniginę perlaidą.

Tai greičiausias ir patogiausias kelias monografijai įsigyti ar padovanoti.

Tuo pačiu (p. K. Pocius) adresu kreipiasi visi knygų platintojai užsisakant monografiją.

Kas tik turi gerą skonį
Viską perka pas Lieponį!

Lietuvių Prekybos Namai

FURNITURE CENTER, INC.

Vienintelė lietuvių prekybos įmonė Amerikoje, parduodanti importuotus ir vietos fabrikų baldus, kilimus, namų įrengimus; televizijos ir Hi-Fidelity bei Stereo aparatus. Be to, pardavinėja baldus biznio įstaigoms, vasarvietėms, moteliams ir viešbučiams. Dovanai sudaromi specialistų dekoratorių planai.

FURNITURE CENTER, INC., ČIKAGOJE

6211 So. Western Ave., Marquette Parke

Tel. PROspect 8-5875

3207 So. Halsted St., Bridgeporte

Tel. VICTory 2-4226

Abi krautuvės atidarytos pirmadienį ir ketvirtadienį nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro, kitomis dienomis nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais nuo 12 val. iki 5 val. atidaryta tik Marquette Parko krautuvė.

PELNYKITE DIVIDENDUS KETVIRČIAIS

VISOMS TAUPYMO SĄSKAITOMS

TAIP... PAS MUS JŲS TURITE PASIRINKIMĄ ĮVARIŲ TAUPYMO SĄSKAITŲ ATITINKANČIŲ JŲSŲ REIKALAVIMAMS...

NEATIDELIOJANT ATIDARYKITE SĄSKAITĄ DABAR

DIVIDENDAI IŠSIUNČIAMAI PAŠTU KETVIRČIAIS
INVESTMENT SĄSKAITOMS

"SERVING YOU SINCE 1922"



Indėliai apdrausti iki \$10,000 federalinės valdžios įstaigos

ST. ANTHONY SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1447 So. 49th Court, Cicero, Illinois 60650

Juozas F. Gribauskas, sekretorius

Chicago Phone: 242-4395; Suburban Phone: 656-6330

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNOJE

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

- | | | |
|--------------------------------------|-----|------|
| 1. Imp. 5-Star FRENCH COGNAC | 5th | 5.75 |
| 2. HENRY McKENNA Kentucky Bourbon .. | 5th | 4.98 |
| 3. GLENMORE VODKA | 5th | 2.98 |
| 4. Imp. French NAPOLEON Brandy | 5th | 3.35 |

- | | | |
|---------------------------------------|-----|------|
| 5. COINTREAU Liqueur and Brandy | 5th | 4.75 |
| 6. LIEBFRAUMILCH Imp. German Wine .. | 5th | .98 |
| 7. BORDEAUX Imp. French Wine | 5th | .98 |

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

DIRVA THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO. 44103
TELEPHONE: 451-6344

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.
Published every Monday, Wednesday and Friday except in case of Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VLTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Išsina: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja:
Jonas Čiuberis ir Vytautas Gedgaudas

Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

ŠIMTAS DOLERIŲ

Taip jau atsitiko, kad prieš kurį laiką galvota ir nespėta iškelti idėja liko nupiginta. O buvau galvojęs parašyti, jog VLIK'ą sudarančios grupės privalėtų dalyvauti tame politiniame veiksmoje ne tik savo atstovais, bet ir nario įnašu. Maniau, kad grupės orumui ir svoriui nė kiek nepakenktų tikslas dolerių metinio įnašo. Skaitau Drąsio gruodžio 1 d. pranešime, jog jau "nutarta, kad kiekviena grupė įneštų Tautos Fondan po \$100." Principe, nutarimas, jei iš tikrųjų toks ir buvo padarytas, yra geras. Bet dėl sumos, leiskite kiek suabejoti.

Po šimto dolerių įnašų jau yra ne mažai surinkę Lietuvos Fondas iš pavienių asmenų ir organizacijų. VLIK'ą sudarančių grupių pretenzijos į atstovavimą yra kur kas gilesnės ir platesnės. Jei gi jų įnašas į Tautos Fondą tiek nupiginamas, nupiginamas ir tų grupių atstovavimo ir reprezentacijos potencialas. Nebent Draugas tuo pranešimu norėjo, kad kurioms grupėms padaryti meškos pataravinė...

Be abejo, kad kai kurios VLIK'ą sudarančios grupės nei narių skaičium nei savo išdais nėra tiek "išsiplūstę", kad didesnis įnašas būtų taip lengvai sudaromas. Tą įnašą aišku, ir neprivalėtų pakelti savo pinigėmis grupių atstovai. Grupė gi ir lieka grupe, -- taigi, kolektyvu narių, rėmėjų, globėjų ir t.t. Ką gi čia reikėtų -- tikslantėms metams. Kas gi, pagaliau, šandien patikėtų, kad atsirastų į VLIK'ą įeinančių grupių kurios protestuotų dėl įnašo dydžio ir ieškotų institucijos neturto pažymėjimui gauti. Nebent VLIK'as priimtų nutarimą, analoginį JTO, kad mokesčius nasmokėję grupės nustoja balso teisės. Tuo atveju VLIK'o išdais taip pat varguar nukentėtų, nes gal atsirastų grupių, kurios, aritmetikos sumetimais, sugebėtų pavojaun patekusį balsą sužvejoti.

Žodžiu, visuomenėje gan plačiai pasklidusi nuomonė, kad savo grupę remiantieji žmonės privalo sutvarkyti ir tos grupės atstovų mokesčius, nėra be pagrindo.

Tikslintiems ir aiškiai nusakytiems darbams paremti nestigs visuomenės paramos. Tačiau grupių atstovavimas VLIK'e turėtų būti paremtas tų grupių visuomenine ir materialine potenciala.

Kaip jau minėjau, nutarimas įnešti po \$100 Tautos Fondan principe sveikintinas. Gi kad išvengus nusipigimo visuomenės akys, tas nutarimas skubiai pakeistinas iš \$100 į \$1,000. Nei tai fantazija, nei užmetimas. Nes gi kiekvienam aišku, kad 15 grupių bendras įnašas -- \$1,500 -- neproporcingas VLIK'o samatai.

Tiesa, tūlas pasakys, kad valstybiniai mokesčiai visiems taikomi vienodai, -- pagal įstatymus, ne pagal partinę priklausomybę. Tų "mokesčių" neišvengs ir lietuvių visuomenė, koks bebūtų nustatytas VLIK'o grupių mokeskis. Bet ne tame reikalas. Visuomenė ir be VLIK'o malonės yra apdedama įvairiausiais mokesčiais, kurie "aukų" titulu renkami diena iš dienos. Manau, kad ir tose sąlygose visuomenė neatsisakytų pagelbėti toms VLIK'ą sudarančioms grupėms, kurioms toks pasiūlymas pradžioje ir atrodytų neįkandamas. Pradėta gerai nora, tik, kažin, ar vertėjo jautai nuspiginti? (J.Č.)



LAIŠKAS IŠ KELIONĖS PO VIDURŽEMIO JŪRĄ

Funchal, Madeira, Lapkričio 21 d. laivas įplaukė į Funchal uostą, kuris yra 340 mylių nuo Afrikos pakraščio ir viena iš 8 didesnių salų, atrasta 1418 m. Dabartinis metu turinti apie 300,000 gyventojų, didžiulioje angliškai kalbančių, nors sala priklauso Portugalijai. Visą kelionės laiką Atlantis

buvo nepaprastai ramus, o taipgi nepaprastai geras, sausas ir šiltas oras.

Lapkričio 21 d., prieš išplaukiant į New Yorką, gavome paskutinius oro pašto siųstus laikraščius nr.: Dirvos ir Darbininko, kuriuos pasidalinant skaitėme. Pripratus prie lietuviškos spaudos, labai malonu gauti laikraštis laive, o ypač ilgesnės kelionės metu. Ačiū už tai ypač Dirvai ir Darbininkui, kurie mus lankė taip punktualiai.

A.S. Trečiokas

Skaityk ir platink
DIRVĄ

ESAM DALYVIAI LIKIMINĖS KOVOS

Vaclovo Sidzikausko kalba apjungtojo VLIK seimo posėdyje lapkričio 28 d.

Greit sueis 25-ri metai, kai Sovietų Rusija, pasinaudodama savo gėdingu slapto sandėriu su Hitlerio Vokietija, ir išnaudodama padėtį įsisiautėjusio antrojo pasaulinio karo laukuose, savo ginkluotomis pajėgomis sutrypė Lietuvos nepriklausomybę ir laisvę. Stalino-Hitlerio 1939 m. rugpjūčio 23 ir rugsėjo 28 d. sąmokslas, 1940 m. birželio 14 d. ultimatas ir birželio 15 d. karinė Lietuvos invazija buvo ir yra atplido laukiantieji atviro agresijos akiai prieš silpną kaimyną. Lietuvių tautos priešinimasis okupanto užmačioms ir jos pastangoms atstatyti Lietuvos suverenų teisų vykdymą prasidėjo su ta lietuviams neužmirštama 1940 m. birželio 15 d., paženklinusia naują Lietuvos laisvės sutemų pradžią. Mūsų tautos kova dėl savo krašto laisvės nepaliaujamai vyko per visus tuos jau greit 25 metus, ji tebevyksta ir šiandien ir Sovietų okupuotoj tėvynėje ir laisvajame pasaulyje. Kelstos kovos laukai, pobūdis ir intensyvumas.

Vos spėjus paaiškėti Sovietų Rusijos kėslams ir smurto tikslams, reagojo ir laisvojo pasaulio valstybės, ypač Jungtinės Amerikos Valstybės. Jos ne tik pasmerkė Sovietų Rusijos smurtą prieš Lietuvą, bet ir atsiskė -- ir šiandien tebeatsiskė -- to smurto sudarytą politinę padėtį Lietuvoje ir kitose Baltijos valstybėse pripažinti. Dar daugiau, jos tebeprapažįsta nepriklausomą Lietuvos teisėtą vyriausybę paskirtus Lietuvos diplomatinis ir konsulinis atstovus. Toji šio krašto, taip pat ir kitų laisvojo pasaulio valstybių laikysena, sudaro pagrindą dabartiniam Lietuvos tarptautiniam statusui. Tarptautinės teisės požiūriu Lietuva ir šiandien tebėra nepriklausoma valstybė, tik jos suverenų teisų vykdymas krašte yra svetimos galios įsibraimo padarytas negalimas. Tos vakariečių politikos dėka yra iki šiol išlaikytas Lietuvos atstovavimas, tegul ir ribotas, laisvajame pasaulyje, Lietuvos piliečių ir Lietuvos pasai, Lietuvos nuosavybės sveturi Lietuvos piliečių globa bei lietuvių palikimų tvarkymas. Tas tarptautinis Lietuvos statusas įgalina ją kovoje su sovietais stovėti greta vadinamųjų satelitinų valstybių, kurių tarptautinė ir vidinė padėtis yra kiek skirtinga. Mūsų kovai dėl Lietuvos suverenų teisų vykdymo atstatymo tas Lietuvos tarptautinis teisinis statusas yra dvigubai reikšmingas. Tai yra mūsų laisvės kovos labai svarbus ginklas ir sykiu įpareigojimas mums tuo ginklu kovoti. Tušti būtų mūsų žodžiai apie egzistencinį kontinuitetą išlaikymą, jei savo veiksmais mes nerespektuotume Lietuvos teisinio statuso, sudarydami Vilko vadovybę.

Buvo dirba, kentėta ir aukotasi. Tikslantėms lietuvių, ypač jaunimo, žuvo tėvynėje nelygio kovoj su įsibrovėliais. Negalėjo pastangų ir pinigų ir laisvasis lietuvis. Mūsų neapleido ir mūsų vakarietiškieji draugai. Kiekviena tinkama proga jie tai patvirtina ir mums ir pasauliui tai primena. O vis dėlto, paklaui-

site jūs, kokie yra visų tų pastangų, darbų ir pralieto kraujo vaisiai? Ar Lietuva yra kiek pažengusi erškėčiuotu keliu, kuris veda į nepriklausomybę ir laisvę? Juk Lietuva tebėra bolševikinėje vergovėje ir dar nesimato tos vergovės galo.

Tokios į pesimizmą ir nusivylimą kryptančios nuotaikos nėra tačiau pagrįstos, ir mūsų tautos pastangos nėra buvusios velni. Lietuvos klausimo negalima išskirti iš bendrojo pasaulinio ir europinio politinio ir socialinio vyksmo. Istorijos akimis žiūrėnt, Lietuvos nepriklausomybės laikotarpis bene bus buvęs tik etapas -- tiesa, labai svarbus -- į pastovesnį ir pilnutesnį mūsų tautinių ir valstybinių problemų išsprendimą. Juk tikrumoje anas laikotarpis nespėjo apipavidalinti po Didžiosios Lietuvos Kunigaikštystės žlugimo atstatytos Lietuvos valstybės, nė pilnumo išspręsti lietuvių tautos problemų. Lietuva buvo be teisingų sienų, be nuolatinės sostinės. Ji sunkiai grūmėsi dėl jai priderančios vietos pasaulio valstybių šeimoje, dėl rinkų savo gaminiams, dėl gyventojų gerbūvio pakėlimo, dėl savų demografinių problemų.

Nepriklausomybės laikotarpis kaip ir vainikavo mūsų palyginti vėlai pasireiškusių tautinių atgimimų. Mūsų tauta surado ir atpažino pati save. Kad ir smarkiai apkarpytose žemėse, augo ir stiprėjo jos tautinė sąmonė, didelę pažangą padarė jos kultūra. Tauta brenė politiška. Šiandien mes esame dalyviai naujos mūsų tautos likiminės kovos fazės už savo būvį, už savo valstybę, kuri sujungtų visas lietuvių gyvenamas žemes ir kuri patikrintų sau garbingą ir pastovią vietą laisvų ir nepriklausomų valstybių šeimoje. Tas istorinis vyksmas nėra taip spartus, kaip kad mes to norime. Žinokime, tačiau, kad gyvenimas turi savo nepermaujamą logiką. Istorijon nuėjo Vakarų kolonializmas. Neamžinas ir sovietinis tautų kalėjimas.

Žviltekim į šių dienų tikrovę. Tarp sąlygų ir aplinkybių, kurios turi ir turės lemiama poveikio lietuvių tautos siekimui ir pastangoms laisvai apspręsti savo valstybinį gyvenimą, du veiksniai yra pagrindiniai: vidinis, tarptautinis. Šios tautos potencialas, jo panaudojimas bei vaidmuo ir išorinis, tarptautinė raida.

Vidinio veiksnio požiūriu ligšiolinė įvykių raida suteikia veikiau optimistiškai nei pesimistiškai. Istorijos dinamika nesustojo ties geležine uždanga. Laisvės ilgesys ir jos dvelkimas jaučiamas net pačioje bolševikų valdomoje Rusijoje. Ką bekalbėti apie Lietuvą ar kitas pavergtąsias valstybes, kurių gyventojų atmintyje tebėra gyva nepriklausomybės ir laisvės tikrovė. Stalininio teroro sudaryta politinė trauma ir savotiška politinė tuštuma pamažu nyksta. Viltį suteikia jaunuliojanti tautos karta okupuotoj Lietuvoje, pirmiausia jos kūrybingieji sluoksniai, kurių elisė vėl ir vėl prisiveržia bodėjimasis "didžiojo brolio" globa ir rusinimo užmačiomis. Tai yra daugiau nei laisvės pragiedruliai sovietinės vergijos nesibaigiančią naktį. Tai yra laisvės priešaušrio žara.

Tiesa, Lietuvos laisvės užtrukios sutemos ir dalies išsivijos perdėtas polinkis į materialinius patogumus gali kartais kelti ir pesimistinių minčių dėl mūsų tautos potencialo laisvėje, tačiau tokie įvykiai, kaip Lietuvių Diena Pasaulinėje Mugsėje New York'e, dainų ir tautinių šokių šventės Chicagoje, aiškiai rodo ir laisvųjų lietuvių gyvą tautinę dvasią, kovingą jautrumą bei sielojimąsi savo ar savo tėvų gimtojo krašto laisvę.

Nematau pagrindo nuogastauti ir dėl antrojo veiksnio -- tarptautinės raidos. Paskutinis perversmas Kremliuje pakartotinai patvirtina komunistinio pasaulio silpną, jo desintegraciją, o sykiu ir vakarietiškojo pasaulio idėjų bei jėgų persvarą. Neišvengiamai artėja sovietinio kolonializmo ir sovietinio tautų kalėjimo galas. Neturi mūsų pesimistiškai nuteikti nė santūrijantieji šio krašto vyriausybės pareiškimai ar didžiosios spaudos "tylos sąmokslas" prieš Lietuvą ir kitas sovietų pavergtąsias valstybes. Jie yra greičiau politinės taktikos

nei politinės esmės išraiška.

Nepriklausomybės tarpsnio poveikis aiškiai juntamas ir laisvųjų valstybių kancelarijose. Šiandien nereikia įrodinėti, kaip buvo Lietuvos valstybei atsikuriant, kad lietuvių tauta yra gyva, kultūringa, politiniai subrendusi ir turi teisę pati tvarkyti savo valstybinį gyvenimą. Lankydamasis valstybių sostinėse beveik visuose žemynuose, radau visiška supratimą ir pritarimą mūsų politiniams siekiams. Išgirstu tik vieną ir tą patį klausimą: "Kaip dabartinės tarptautinės sąlygos galėtų įvykdyti?" Greta vyksta ir naujai susikūrusių Afrikos ir Azijos valstybių praragėjimas, sovietinio imperializmo ir kolonializmo, ypač Pabaltijo valstybės, supratimas. Vakarų Europa, kuri geografiškai ir politiškai yra Lietuvai artimiausia ir kuriai labiausiai rūpi visos Europos apsiungimas laisvėje, visą savo dėmesį kolka kreipia į laisvosios Europos dalies konsolidaciją ir integraciją. Tačiau, nežinrnt to, Lietuvos padėties supratimas ir jos nepriklausomybės atstatymo klausimas yra šiandien gyvas ir Londone, ir Paryžiuje, ir Bonnoje, ir Romoje, ir Skandinavijos valstybėse.

Laisniškos liberalizacijos ir gyvenimo eventualaus gerėjimo prielaida pagrįsta politinė filosofija ir į ją atremta dalies laisvųjų valstybių vyriausybių politinė praktika pasirodė esanti nereali net Vidurio ir Rytų Europos vadinamųjų satelitinų kraštų atžvilgiu. Juo labiau ryškiai akivaizdus būty jos klaidingumas dviguba geležinė uždanga izoliuotų Pabaltijo valstybių -- Lietuvos, Latvijos ir Estijos -- atžvilgiu. Lietuvoje rusinimo ir ekonominio išnaudojimo užmačios net didėja. Priklausomybė nuo Rusijos ir vietos administracijos pajungimas centrinei Maskvos valdžiai praška mūsų vaizduotę. Vadinamos Vilniaus valdžios nariai yra grynaišios marionetės, kurių siūlai laikomi Rusijos pareigūnų Kremliuje ar Kremliaus emisarių Lietuvoje. Taisi supranta ir šios didžiojo krašto vyriausybė. Kalbėdamas New York'e Pavergtųjų Europos Tautų Seimo XI-sios sesijos atidarymo proga š.m. lapkričio 11 d., Valstybės Sekretoriaus vienas pavaduotojų Michael Ciepłinski, suminėjęs kultūriniais ir prekybiniais mainais plačiau praverčius vartus į Lenkiją, Vengriją, Rumuniją ir kitus satelitinius kraštus, pareiškė, kad to negali-

ma pasakyti apie tris Pabaltijo valstybes -- Lietuvą, Latviją ir Estiją, -- kurios jėga buvo sovietų paglemžtos ir kurių anekstijos Jungtinių Amerikos Valstybių vyriausybė nepripažįsta, o tebeprapažįsta jų paskutiniųjų laisvųjų vyriausybių paskirtus diplomatinis ir konsularinius atstovus. Kalbėdamas po jo, aš iš PET Seimo tribūnos pareiškiau jam padėką už tokį Lietuvos ir kitų Pabaltijo valstybių tikrovės supratimą ir už tokį JAV vyriausybės mus viltįngai nuteikiančią laikyseną.

Abiejų mano suminėty veiksmų -- vidinio ir išorinio -- supratimas apsprendžia ir mūsų, laisvųjų lietuvių, uždavinius bei veiklos programą.

Tinkamai vertindami mūsų tautinio potencialo reikšmę ir vaidmenį, didelį dėmesį turime kreipti mūsų tautos kaimenių pavergtoje tėvynėje ir mūsų išelvių laisvajame pasaulyje. Turime surasti būdų lietuvių pavergtoje tėvynėje politiškai įtaigoti ir jiems padėti susidaryti Lietuvos laisvos ateities viziją, Lietuvos laisvos tėvynės viziją, Lietuvos atsipalaidavusios nuo Rusijos ir demokratiškai tvarkančios savo gyvenimą laisvėje apsiungusioje Europoje. Reikia, kad okupuotos tėvynės lietuvių atsikratytų mitu, kad kolonialinės sovietų imperijos galia yra neįveikiama ir kad pavergimo pančiai nesutraukomi amžiais. Reikia, kad jie ugdytų savo vaikuose tautinės sąvagarbos ir tautinio atsparumo dorybes. Šio ne laisvės negando spaudžiamais broliams ir sesėms tėvynėje reikia semtis išsivermės iš Lietuvos didingos praeities, taip pat ir iš Lietuvos artimųjų ir tolimesniųjų kaimynų laisvės kovų pavyzdžių. Tuo būdu prieš mus visus savo sudėtingumu, šakotumu ir opumu atsistoja dialogo su pavergtaisiais lietuviams klausimas.

Susirūpinimas mūsų tautinio potencialo verčia mus daugiau dėmesio nei iki šiol kreipti ir į laisvajam pasauly įsikūrusią mūsų tautos dalį. Didžioji atsakomybės našta čia gul ant Pasaulio Lietuvių Bendruomenės ir Amerikos Lietuvių Tarybos.

Patį vieną lietuvių tautą yra persilpnia sutraukti imperialistinio ir galtingo kaimyno jai užduotus pančius. Todėl jos akys ir viltys nuolat kreipiamos į tarptautinę sceną. Ne mūsų galioje yra pakeisti didžiųjų valstybių politiką, bet mūsų pareiga yra suprasti tarptautinių įvykių raidą, laikui į ją įsiterpti ir ją išnaudoti mūsų siekimų įgyvendinimui. Mes turime palaikyti nuolat gyvą tarp-

(Nukelta į 4 psl.)

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

be maito, licencijos ir kitų mokesčių!

Tokius siuntinius galima pasiųsti per mus iš sandėlių esančių Sovietų Sąjungoje. Taip siunčiame automobilius, motociklus, dviračius, siuvasmas mašinas, akordeonus, radijo ir televizijos aparatus, medžiagas, maistą, svaiginamus gėrimus, cigaretes ir t.t.

Taip pat be jokių kliūčių galima siųsti į Lietuvą maistą, medžiagas ir kitas prekes iš Anglijos.

Kviečiame pasinaudoti proga pasiųsti giminėms specialų labai vertingą

ŽIEMIŲ SIUNTINĮ -- P-3

susidedantį iš dviejų atkarpų po 3 jardus dviems palams labai šiltos angliškos ULSTER medžiagos ir vienos atkarpos 3 1/2 jardų ekstra geros angliškos medžiagos žieminiam vyriškam arba moteriškam kostiumui tik už

\$75.00 su Sov. maitu ir pasiuntimu.

Taip pat dar galima pasiųsti mišrų aukšto kaloriteto maisto 22 svarų siuntinį M-13 susidedantį iš taukų, kakavos, miltų, kavos, šokolado, cukraus, arbatos ir prieskonių tik už

\$30.00 su Sov. maitu ir pasiuntimu.

Be to dar tebesiunčiame labai didelį pasisekimą turėjusį specialų tvirtų ir gražių vilnonių anglišku medžiagų siuntinį V-3, susidedantį iš trijų atkarpų trims kostiumams po 3 1/2 jardų, viso 10 1/2 jardų tik už

\$55.00 su Sov. maitu ir pasiuntimu.

Reikalaukite pavyzdžių ir rašykite

BALTIC STORES LTD.

(Z. JURAS)

421, Hackney Rd., London, E. 2., England

Seniausia lietuvių bendrovė Anglijoje veikianti nuo 1938 m.

Atstovai Amerikoje:

L. Venckus, 7030 S. Talman Ave., Chicago, Ill. 60629. Tel. 436-0494.
GAIVA, 3570 W. Vernor, Detroit 16, Mich.

PLANINGAS TAUPYMAS

MOKA GERUS DIVIDENDUS!
PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!

• Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokam visas pašto persiuntimo išlaidas.

• Dabartinis dividendas 4 1/2% išmokamas du kart per metus.



MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMAK ROAD ■ CHICAGO ■ VI 7-7747

OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4; Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

JOHN J. KAZANAUSKAS, President



AKIMIRKOS

La chaise percée

BRONYS RAILA

Tai, kas atsitiko 1939 ir 1940 metais, lietuviams ir lenkams nebuvo naujiena ilgoje jų santykių istorijoje su rusais. Panašiai jau buvo atsitikę aštuonioliktame šimtmetyje. Tik anuomet tati vyko daug lėčiau, dešimtmečiais. Ne tokiu greitu tempu, kaip kad ši kartą -- mėnesiais, dienomis.

Rusai ir germanai anuomet per tris kartus (1772, 1793 ir 1795 metais) apgaulėmis, korpucija, jėga ir smurtu supūdė ir pasidalino bendrąją Lietuvos-Lenkijos karalystę. Didžioji Lietuvos ir Lenkijos žemių dalis buvo rusų pajungtos. Ši stambų Rusijos teritorijų ir galybės išplėtimo nuopelną rusai nacionalistai su pasididžiavimu priskiria carienėi Katrynai, smulkaus vokiečių kunigaikštuko dukteriai, gabiomis žodynėmis įkopusiai į Rusijos sostą, "pažangiai" ir "liberaliai" valdovei, Voltaire ir kitų prancūzų filosofų bičiulei.

Katryna neabejotinai turėjo aiškių gabumų rusų imperializmo politikoje ir ne mažiau gabių tos politikos vykdytojų. Tik ji mėgo juos pasirinkti ne visai įprastu būdu -- pirma išbandžiusi, kaip meilužius, kaip sugulovus, išskyrus nebet romėnų imperatoriaus Klaudijaus garsią žmoną Messaliną, valdovų tarpė, ji neturi sau lygių istorijoje seksualinio alkio ir jo pasotini-mo mene. Kiek šį buvo pirmojo rango.

Jei kitų kraštų vyrai karaliai, ypač prancūzų, kartais šiuo atžvilgiu irgi turėjo gerus pentinus, bet kitos tokios mylėtis išalkusios valdančios karalienės istorija berods nežino. Jos seksualinis apetitas ypač didėjo senatvėje. Vienas iš jos prieš-paskutinių meilužių Potemkinas, valdęs Katryną ir Rusiją per septyniolika metų (teigiama, kad jis ją buvo neviešai vedęs) jėgoms apsilpus, užgniaužęs pavydą, serijomis parinkdamas carienę apsiminti meilužius iš gvardijos jaunų leitenantų, kurių švarumą ir reikiama pajėgumą erotikos veiksams prieš tai išbandydavo specialiai tam paskirtos karališkosios dvaro rūmų damos, vadinamos "eprouveuse"...

Likimo ironija panorėjo, kad jaunystėje carienės meilužiu buvo ir šmaikštus lenkų bajorė-

lis Stanislovas Augustas Poniatowski, kuris su Katryna sugyveno dukrytę, greit pasimirusią kudiakystėje. Rusų įgulos aplink Varšuvą ir pati carienė, 1764 metais, išreikalavo, kad šis jos sugulovas būtų išrinktas Lietuvos-Lenkijos paskutiniu karaliumi. Po 1795 metų trečiojo padalinimo carienė jam nebuvo žiauri, apmokėjo (kaip ir prideda "alfonsui") visas jo skolas ir leido Gardinė kiek patinka palėbauti. Ir po carienės mirties Rusijos valdovai buvo humaniškesni už Staliną: Poniatowski buvo išvežtas ne į Vorkutą, bet į Petrapilį, kur užbaigė dienas "garbės pensininku".

Aišku, valstybė, kuri galėjo pakęsti tokį karalių, buvo galutinai nunokusi žlugti.

Tik ne visai aišku, kur iš Varšuvos buvo išgabenta Lietuvos-Lenkijos karaliaus sosto kėdė. Čia istorikų ir liudininkų nuomonės, kaip atrodo, lig šiol vis nesutinka.

Žinomas anglų rašytojas ir istorikas Harold Nicolson tą klausimą taip pat prisimena savo vėliausiame veikale "The Age of Reason". Jis rašo (148 psl.), kad 1796 m. lapkričio 9 d. sirguliuojanti carienė staiga pertraukė Žiemos Rūmų salėje audien-ciją ir išėjo, pasakiusi, jog tuoj sugrįš. Bet ir po pusvalandžio jai negrįžtant, susirūpinę dvairiškai pradėjo ieškoti ir pagaliau surado ją išeinamojoje vietoje, žiopiščiančiai tam tikroje sėdynėje, su kraujo lašais ant lūpų. Mat, čia ją ištiko apoplekija, ir Katryna netrukus mirė, nebeatgavusi sąmonės.

Tebėra neišaiškinta, ant kurios kėdės išeinamojoje vietoje carienė sėdėjo. Žinoma tik tiek, kad anais laikais, kai patogumų pramonė ir technika dar nebuvo išradusi dabartinio tipo sėdynių su nuleidžiamu vandeniu, karaliai ir kiti kilmingieji tam reikalui vartodavo specialias kėdes su pradurta sėdyne ir ištraukiamu puodu apačioje. Tokia pradurta kėdė anuometine tarptautine prancūzų kalba buvo vadinama -- chaise percée...

Carienės priešai, ypač lenkų patriotai, tada paleido gaudą, kad Katryna po padalinimo įsakė per-

gabenti į Petrapilį karaliaus Poniatowskio sosto kėdę, pradurti jos dugną ir pastatyti carienės išeinamojoje vietoje. Katryna šią chaise percée mėgo naudoti grubiam ir kraštutiniam mūsų užgrobtosios karalystės paniekini-mui, arba kaip Nicolsonas sako: "for this ignoble purpose". Tačiau Katrynos gausūs gerbėjai šį teigimą griežtai neigia aiškindami, kad tai netiesa ir kad toks "indignity" buvęs nesuderinamas su kilniu gabios valdovės charakteriu...

Kartu su rusų carienės šaunaus charakterio gerbėjais aš taip pat greičiau būčiau linkęs anam gaudui nepatikėti.

Bet mano abejonės kažkaip silpnina 1940 metų pasikartojusieji įvykiai Lietuvoje. Jeigu mūsų senosios karalystės užgrobi-mo faktui užanspauduoti Katryna sugalvojo mūsų sosto kėdę paversti chaise percée savo kasdienos reikalams, tai kas čia tokio baisaus, -- juk tati būtų buvęs tik fizinis ar fiziologinis mūsų tautų laisvės niekinimo simbolis. Gana stačiokiškas ir vulgarus, bet ne taip jau baisiai svetimas ekstremistiškas išdaigas mėgusios kėdės psichikai.

Raudonieji rusų carį įpėdiniai maždaug po pusantro šimto metų sugalvojo ir pakartojo visai panašiai, -- tik žymiai skaudžiau, rafinučiau ir daug nachališčiau. Vietoj fiziologinio pobūdžio pasi-tyčiojimo, dabartiniai carai sugalvojo elegantiškesnį -- "dvasinį" mūsų valstybės ir tautos laisvės išniekinimo būdą, ir dargi mūsų pačių plunksnų pagalba! Jų planas numatė, kad 1939 m. įvestos mūsų šalin sovietinės karo įgulos ir papildomos raudonarmiečių divizijos netrukus "išvaduos" mūsų kraštą, bet tą išvadavimą išpuošti, išvaduojuos pasveikinti ir net juos apdainuoti turėsime mes patys.

Aišku, dėl daugelio priežasčių dabar nebebuvo galima rai-diškai pakartoti carienės Katrynos išdaigų. Sąlygos buvo visai kitos, išeinamųjų vietų technika labai pasikeitusi. Mūsų valstybė nebe karalystė, o respublika, ir jos prezidentas neturėjo karališkos sosto kėdės, kurią galėtų išvežti Kremlin ir ten pavesti naudotis draugui Stalinui, dugną atitinkamai pradūrus. Raudoniejiems carų įpėdiniais atrodė būsiant daug maloniau, jeigu ne jie, o mes patys, tiesiai lietuviškai sakant, apš... savo tautos laisvę ir garbę.

Su tokiu projektu atskrido iš Maskvos specialus Lietuvos okupacinis komisaras Dekanozovas ir SSSR pasiuntinys Kaune Pozdniakovas. Aš nežinau kito panašaus atsitikimo istorijoje, kur ciniškesniausiai įvykdyto smurto akivaizdoje okupuotos tautos keli poetai tuojau šoktų sveikinti okupantą ir džiūgautų, kad jų tėvynė pagaliau neteko nepriklausomybės.

Bet ši kartą sovietams pavyko geriau, negu Katrynai su savo vulgariais sąmojais. Ši kartą rusai rado tokių poetų, kokių anuomet nė vieno nebuvo per visus tris Lietuvos ir Lenkijos padalinimus! Tokių, kurie įvykdė jų norus...

Ir štai vėl nauja legenda. Jau nebebuvo tomis dienomis Lietuvoje, tad deja, nebegaliu būti tiesioginiu liudininku.

Po pirmojo bolševikmečio ir vėliau iš daug ko girdėjau tik pasakojimus, kaip tati įvyko. Kaip Dekanozovas su Pozdnia-kovu pakvietė į sovietų pasiuntinybės namus jų pasirinktus Lietuvo poetus. Ar kaip juos prievarta atvežė NKVD automobiliais. Kaip juos vaišino vodka ir ikras ir pasiūlė parašyti poemą apie Lietuvos išvadavimą ir draugo Stalino didybę. Ar kaip juos uždarė ir užrakino pasiuntinybės namų atskiruose kambariuose ir įsakė rašyti, gi, kad poetai nepabėgtų, už langų vaikščiojo ginkluoti raudonarmiečiai. Kaip juos ten talė laikė ir laukė, kol jie ką nors parašys -- visą dieną, dieną ir naktį, tris dienas ir naktis. Kiek poetų iš

tikrųjų sukvietė: du ar tris? Kiek dar daugiau norėjo ten suvežti, bet nesurado? Kaip jie rašė savo poemą: džiaugdamiesi ir įkvėpimo pagauti? Arba kad jie rašė verkdami, nes jų skilviai nevirškino kruvinių ikrų, o rankos virpėjo iš baimės, matant pro langus raudonarmiečių šautuvų "štikus"...

Rods, taip nesenai tat įvyko, o kaip buvo iš tikrųjų, taip ir nebegalėtum sužinoti. Pasakojamų variantų skirtingumai rodo, kad jau kuriasi legenda ir kad nė vienas variantas turbūt nėra preciziškai teisingas. Kas buvo visai tikra, tegalėjau kolkas atsijoti tokį vaizdą. Komisaraitikrai suvežė sovietų pasiuntinybėn Lietuvos poetus. Tikrai bent du -- Salomėja Nerį ir Kazį Borutą. Paprašė ar įsakė parašyti poemą apie Staliną ir apdainuoti Lietuvos išvadavimą. Salomėja parašė apie Staliną ilgą poemą, kuri gavo aukščiausią okupantų prizą. Boruta gi rašė rašė, maigė maigė, bet jam išėjo visai trumpas eilė-raštukas ir toks palšas, toks skurdus ir nevykęs, kad okupantas rado negalimū juo naudotis. Jis egzaminu neišlaikė. Be abejo, ir nesistengė.

Buvo dar tikrai ir trečias varžovas -- Liudas Gira. Tik jis buvo labai nusiminęs ir įsižiūrėjęs, kad Pozdniakovas jo visai nepakvietė į pasiuntinybės ikrų balių. Tada jis atskirai, pats vienas, namie parašė savo poemą apie "Lietuvą - SSSR", apie išvadavimo didingumą ir švintančios tarybinės gaidynės laimę, ir tati tuoj išspausdino.

Bet tik vienos Salomėjos "Poema apie Staliną" buvo atiduota visą garbė, visi fanfarai, iškėlimas į padanges, o tą rudenį gimnazijų moksleiviai mokyklose jau turėjo mokyti poemą atmintinai deklamuoti. Lietuvos laisvės išniekinimas ir trono išgarbinimas jos buvo atliktas geriausiai.

Ir iš tikrųjų, gana neblogai ir labai išsamiai. Ir todėl mano įspūdis ir taipgi kai kurių mano draugų poetų komentatorių, kurie išmano, kaip rašomi ir parašomi ilgi eilėraščiai, yra toks: -- mums neatrodo, kad tą poemą buvo iš karto parašyta per pirmąjį pakvietimą sovietų pasiuntinybėje Kaune, kaviarais užkandžiuojant. Tokią ištęstą poemą Salomėja rašė, lygino, taisė ir tobulino ilgesni laiką savo namuose Palmonė. Greičiausia, ji tą poemą jau buvo pradėjusi projektuoti žymiai anksčiau, sovietų įgulas Lietuvon atvedus, ir kai jau nebuvo daug abejonių, kad tokio turinio himnų bus smagu netrukus paskelbti kaip "spontanišką" kūrybinį džiaugsmą.

Jos raštų archyvo duomenys šiandien rodo, kad daugelį savo eilėraščių, ypač mastytinių, ji rašydavo ilgai, su taisymais, net su keliais variantais. Tai visai natūralu ir aišku kiekvienam, kas žino eilėraščių rašymo "techniką". Tokio ištęsto ilgio poema jokiu būdu negalėjo būti parašyta vieno ypo įkvėpimu ir entuziazmu.

Poezo-koncertas sovietų pasiuntinybėje Kaune buvo daugiau tik vaidinimas liaudies akims mulkinti.

"Poema apie Staliną" yra labiausiai pasibaurėtinamas aktas lietuvių literatūroje, atliktas mūsų laisvės sutemų pačioje pradžioje. Ligtol nebūta lygių pavyzdžių tokio rafinuoto niekšingumo, spaudymo tiesiai į veidą savo tautai jos didžiausios nelaimės ir skausmo valandą, svetimo trono liaupsinimo vergiško šliužo gaidomis, mūsų giminės šimtmetinių laisvės ir garbės tradicijų išniekinimo, toliausiai siekančio, visiško ir sąmoningo savo tautos išdavimo.

Tai buvo simbolinė ir daug šlykštesnė chaise percée, ant kurios ši kartą su senos kekšės cinizmu atsisėdo ne Rusijos carienė, ligi senatvės gėdus naujų meilužių ir naujų žemių grobimo imperijos vakaruose. Savo tėvynėje, prie savo tautos laisvės kabo ši kartą pradurton kėdėn su entuziazmu atsisėdo Lietuvos okininko dukrė, mūsų pariosios šios tautos vaikas, mūsų ateitininkų, trečiafrontininkų ir bolševikų lakštingala. Tuo lietuvių tautos ji dar nenudėdė, bet savo -- tikrai.

Poezija, viena iš tauriausių mūsų prigimtinių dovanų ir kul-



Kristina Žebrauskaitė, A. Valeišaitės studijos labiausiai pažengusi mokinė, šokėje iš West Side Story.

ESAM DALYVIAI LIKIMINĖS KOVOS...

(Atkelta iš 3 psl.)

tautinėje plėtimėje Lietuvos laisvės bylą. Tai galime padaryti santykiudami, kiek šiose aplinkybėse įmanoma, su laisvųjų valstybių vyriausybėmis ir veikdami tarptautines institucijas. Vientik suderintos sovietų pavergtųjų ir laisvųjų valstybių bei laisvųjų tarptautinių institucijų pastangos gali atvesti į mūsų didįjį tikslą -- į Lietuvos nepriklausomybės ir laisvės atstatymą.

Šiandien dar per anksti tarti galutiną žodį apie nesenai Kremliu įvykusių pasikeitimus. Viena tačiau yra aišku -- pasaulis yra liudytojas Kremliuje vykstančios kovos dėl valdžios, ir savo rūšies stabų sutemų. Todėl yra būtina, kad Vakarai išnaudotų tą progą ir prieš Kremliaus siekimą įtvirtinti dabartinę Vidurio ir Rytų Europos padėtį, taigi ir Lietuvos pavergimą įamžinti, pastatyti savo aiškų nusistatymą įgyvendinti šioje Europos dalyje teisingą ir pastovią taiką, pagrįstą laisvųjų tautų apsisprendimu. Savo ž.m. lapkričio 6 dienos kalboje Sovietų Sąjungos pirminis Komunistų Partijos sekretorius Brežnėvas tarp kitko pasakė: "Tarp nepastovumą pasaulyje kylančių neišsprendusių problemų yra Europos saugumo ir Vokietijos klausimo taikingo sprendimo problemos". Vakarai turi priminti Brežnėvui, kad Europos saugumą sąlygoja ne tik Vokietijos problemos, bet ir Lietuvos ir kitų Vidurio ir Rytų Europos valstybių nepriklausomybės ir laisvės atstatymas.

Rusijos pavergtųjų valstybių dekolonizacijai gerą progą Vakarams suteikia Jungtinės Tautos. Juk ir buv. D. Britanijos premjeras Sir Douglas Home yra pareiškęs iš Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos tribūnos, kad pačios vėliausios Rusijos kolonijos yra Lietuva, Latvija ir Estija. Tarptautinių žmogaus Teisių Lyga yra iškėlusį sovietų kolonializmo "Pabaltijo valstybės klausimą" vadinamojo 24 -- Dekolonizacijos -- Komiteto. Yra tikrai džiugu, kad Tarptautinė žmogaus Teisių Lyga yra nutarusi, JT Gen. Asamblėjos 19-ai sesijai prasišalinti, tą savo žygį pakartoti.

Pagaliam savo ž.m. rugsėjo 21 d. laiške JT Generaliniam Sekretoriui Sovietų Rusijos užsienio reikalų ministras Gromyko prašo įrašyti į JT 19-tos sesijos darbotvarkę tokį klausimą: "Valstybių atsisakymas panaudoti jėgą teritoriniams ir sienų ginčams spręsti". Tame laiške Gromyko rašo: "Reikalavimai, susiję su tos ar kitos tautos išlaisvinimu iš kolonialinio jungo ir svetimųjų okupacijos, ar tokio išlaisvinimo iš kolonialinio jungo ir svetimųjų okupacijos, ar tokio išlaisvinimo baigimas, yra neabejotinai teisingi ir turi būti patenkinti, nes to reikalauja visų tautų teisė į laisvę ir nepriklausomybę, tarp kitko proklamuoja ir Jungtinių Tautų Deklaracijoje Kolonialiniams Kraštams ir Tautoms Nepriklausomybei Laiduoti". Mūsų pareiga įtaigoti Vakarų vyriausybės pareikalauti iš Kremliaus valdovų vykdyti tai, ką jie patys siūlo. Vakarai turi gerą progą paveikti Jungtines tautas, kad šios paragintų Sovietų Sąjungą Gromyko peršamus principus įgyvendinti sovietinėje imperijoje ir grąžinti laisvę Lietuvai.

Tai, ką esu čia suminėjęs, ir sudarys mūsų veiklos programos artimiausiai ateičiai metmenis. Esu tikras, kad įvykusi mūsų politinių jėgų konsolidacija apjungtame Vyriausiam Lietuvos išlaisvinimo Komite to kaip tik atitinka momento reikalavimus ir paženklinas naują tarpsnį mūsų tautos kovojė dėl jos nepriklausomybės.

Tai man labai nejuoku, kad tuo būdu tolydžio prarandamas visokių mūsų didžiųjų vertybių mastas, -- jeigu jis kada nors buvo turėtas. Ir taip skubotai pūdoma mūsų tautos garbę ir gal mūsų, kaip laisvų žmonių, egzistencijos prasmė, -- jeigu ją kada nors dar sakdavom jun-tą.

Panaudodamas Albert Camus mėgiamas sąvokas, galėčiau tik su nerimu pridėti, kad tokių potvyniais išsiliejančių mizerijų absurdais mes nepataisomai užnuodysime mūsų jaunosios generacijos maištingų pasiryžimų dvasią, -- jeigu ji kada nors ta dingstimi dar pradės rusenti...

SIUNTINIUS Į LIETUVĄ, TAIP PAT IR MAISTĄ SIUNČIA

licenzijuota lietuvių įmonė, registruota
U. S. Department of Justice

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

Marquette Gift Parcels Service
3212 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608
Tel. CA 5-1864

2439 West 69 St. ir 2608 West 69 St.
Chicago, Ill. 60629. Tel. WA 5-2737

DIDELIS PASIRINKIMAS medžiagų ir visų kitų
Lietuvoje pageidaujamy prekių PAPIGINTOMIS
KAINOMIS.

Akordeonai, siuvamos mašinos, skalbimo mašinos,
automobiliai, pianinai, motociklai iš Europos ir Sov.
Sąjungos sandėlių.

Vedėjai E. & V. Žukauskai

PETIKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS



Sukaktuvinininkas Antanas Jonaitis.

ANTANO JONAIČIO AMŽIAUS SUKAKČIAI

Aleksas Laikūnas

Clevelando lietuvių visuomenė labai gerai pažįstamas aktyvus jos narys, nuoširdus gerųjų lietuviškų užmojų rėmėjas ir veiklus talkininkas bei vykdytojas Antanas Jonaitis atšventė reikšmingą savo 65-rių metų amžiaus sukaktį.

Gimęs 1899 m. lapkričio 19 d. Šakių apskr. Bublelių valsč. Norvaišių kaime, Antanas Jonaitis augo ir mokslus ėjo Lietuvoje. Dar gimnaziją lankydamas, jis įsitraukė į L. Šaulių S-gos darbą, kuris greičiausiai nulėmė visą tolimesnį jo gyvenimą. 1923 m. su ginklu rankoje jis dalyvavo Klaipėdos sukilimo vykdyme. Grįžęs po kiek laiko pasirinko karininko profesiją. Tačiau karininku tapęs, nesitenkino kasdiene ru-

tina Marijampolės bei Panevėžio įgulos ir siekė aukštesnės karinio mokslo specialybės. Taip baigė Aukšt. Karo Technikos Kursus, Karo Akademiją ir gen. Štabo majoro laipsniui buvo perkeltas dirbti į generalinį štabą. Čia bedirbant, 1940 m. sovietai okupavo Lietuvą. Bet nuo čia jau suintensyvėjo jo įvairi visuomeninė veikla, plaukianti iš šitikinimo ir širdies.

Dar nepriklausomos Lietuvos laikais įsitraukęs į skautybės darbą, ėjęs atsakingas pareigas skautų sąjungoje, buvęs Panevėžio skautų tunto tuntininku, skautuose veikė ir Vokietijoje -- Regensburgo ir vėliau Scheinfeldo stovyklose, kur vėl teko vadovauti

skautų tuntui. Čia, Jungtinės Valstybėse, ir ypatingai Clevelande, kur jam teko išgyventi pasikutiniuosius 15 metų, Antano Jonaičio nuopelnai skautybės sąjūdžiui nėra mažesni negu bet kur kitur.

Dar Vokietijos stovyklose prasiėjo organizavimas tremtinių bendruomenė. Antanas Jonaitis veikliai reikšėsi joje. Prasipletus ir persiorganizavus Bendruomenę JAV, jis rėmė ir teberemia Bendruomenę čia įvairiais jam prieinamais būdais -- ir lėšomis ir savo visuomeninio darbo patirtimi, ir pagaliau savo aktyviu dalyvavimu.

Ėmė atsikurti ramovėnai -- Antanas Jonaitis vienas judriausių ramovėnų organizavo, vadovavo, talkininkavo -- ir anksčiau ir dabar.

Iš prigimties akcijos žmogus, sukaktuvinininkas niekada nerimo matydamas bet kuriu pozityviam lietuvių pasireiškimui trukdant talkininkų. Kada tik įsitikindavo, jog jo įsitraukimas bus naudingas, jisai visada stengdavosi dirbantiems padėti. Taip matėme jį sportininkų komitetuose, kada Clevelande buvo organizuojamos sporto šventės. Lygiai taip pat jis dirbo ir Radijo Klube, stengdamasis išlaikyti ir pinigais sustiprinti lietuvių radijo valandą Clevelande.

Vasario 16-sios gimnazija jį pažįsta kaip ilgametį ir pavyzdinę rėmėjų būrelį vadovą.

Man rodos, kad šiandien, po penkiolikos konkrečių veiklos nudaubintų metų Clevelande, lengviau būtų išvardinti tas sritis, kur Antanas Jonaitis nebuvo įsitraukęs, negu išskaičiuoti tai, kur jis įsipareigojęs dirbo. O jau sykį įsipareigojęs, jis darbą atliko sąžiningai ir su įgimtu suvalkiečio atkaklumu.

Baigiant reikėtų pastebėti vieną, šiais laikais visuomenininkuose nedažnai pastebimą savybę, kuri tačiau Antano Jonaičio veikloje reikšėsi pagrindiniu bruožu: savo žodžius grįsti gyvu savo paties pavyzdžiu, nes žodžiai tik sujudina, o pavyzdys patraukia. Todėl netenka stebėtis, kad p.p. Jonaičių dukra sukurė lietuvišką šeimą. Taip pat todėl yra tai ne atsitiktinis dalykas, kad Jonaičių namuose šiandien su malonumu lankosi ir nuoširdžią globą suranda Clevelandan atvykę svečiai, įvairių lietuviškų pareigūnų dalyviai ir vykdytojai. Pagaliau nenuostabu, kad į Jonaičių namus šiandien laiškanėšys atgabena visus žymesnius lietuviškos pasaulio įspėjimus lietuvių laikraščius bei žurnalus, o jų bibliotekoje lietuviškų knygų tiek daug, kaip reta kur. Ir visa tai iš geros lietuviškos širdies ir Cleveland Twist Drill Co. darbininko uždarbio!

Sveikindami mieląjį sukaktuvinininką Antaną, nuoširdžiai linkime jam dar daug sveikų ir laimingų metų savo gražiu pavyzdžiu skatinti ir kitus aukotis tiems idealams į kuriuos visą laiką krypto nepavargstanti sukaktuvinininko akis -- tėvynės laisvę, tautinę ištikimybę ir savo paties asmens taurumą.

PHILADELPHIA

MINES V. KRĖVĖ

LB Philadelphijos apylinkės valdyba gruodžio 5 d. rengia V. Krėvės minėjimą. 9:30 val. ryto šv. Andriejaus parapijos bažnyčioje bus atlaikytos gedulingos pamaldos. Po pamaldų vykstama į šv. Kryžiaus kapines padėti vainiką ant Vinco Krėvės kapo.

6 val. vakare įvyks iškilmingas minėjimo aktas Nationalities Service Center patalpose. Kalbės Pensylvanijos universiteto prof. Alfredas Sennas ir dr. Vincas Maciūnas. V. Krėvės raštų keletą ištraukų skaitys aktorius Juozas Palubinskas iš Baltimorės. Po minėjimo Liet. Moterų Atstovybės Philadelphia Klubas ruošia kuklias vaišes.

Vietos ir apylinkių lietuviškoji visuomenė prašoma gausiai į minėjimą atsilankyti ir atsivesti studijuojantį jaunimą, pagerbti didžiojo mūsų tautos rašytojo Vinco Krėvės gražų atminimą.

J. Bubelis

Pavykusi Putnamo Seselių Rėmėjų vakarienė Chicagoje

Vakarienes, koncertai, minėjimai... Dažnai ne po vieną, bet po kelis jų pasitaiko Chicago šeštadieniais ir sekmadieniais. Jei susirenka visur graži minia -- rengėjai džiaugiasi nes įvykduotas laikas planavimui, posėdžiams, biuletenų platinimui neveltui praleistas. Neretai, deja, pasitaiko ir kitaip.

Lapkričio 15 d. Jaunimo Centre Chicago ir apylinkių lietuvių parodė savo gerą valią ir širdį Marquette Pk. Putnamo Seselių rėmėjų vakarienes organizatorėms. Susirinko apie 300 svečių, kurie buvo pavaišinti Počičės puikiai paruoštais kalakutais ir kitais skanėstais.

Skyriaus pirmininkės Endrijonienės pakviesta, vakariene pravedė dantų gyd. Ruibienė. Šiltu ir nuoširdžių žodžių į susirinkusius prabilo Chicago L.B. Pirmininkas J. Jasaitis. Kūrybiškai įdomius, kruopščiai paruoštus ir gražiai atliktus šokių atliko A. Valeičaitės išraiškos šokio studijos mokinės D. Bruškytė ir K. Žebrauskaitė. Jos su kiekvienu nauju pasirodymu rodo pažangą ir daro malonumą stebėtojui. Puikūs kostiumai, profesionališkas žigo apšvietimas, vykusiais parinkta muzika ir jaunų šokėjų gražūs judesiai vakarienes dalyvių buvo entuziastingai priimti. Tarpe šokių pasirodė Strolis muzikos mokiniai: Endrijonas, Jasaitis ir Skyrius.

Marquette Pk. Skyriaus valdybą, kuri šį rengimą suorganizavo, sudaro: Čepaitienė, Endrijonienė, Ivanauskienė, Kybartienė, Pupienė ir Šlapelienė. Joms

paskaitė humoristinių nuotrupų iš rėmėjų gyvenimo.

Paviešėję rūpestingą Marquette Pk. skyriaus šeiminių kūloboje trejetą valandų, susirinkę geroj nuotalkoj skirstėsi namo.

J.Č.



Danutė Bruškytė išpildo Toreodoro šokį.

Schaefer yra alus, kurį privalote turėti, jei turite daugiau, nei vieną.



Kai esate ištroškęs, pirmas šaltas alus -- bet kuris šaltas alus -- ragaujamas su pasigėrėjimu.

Bet vėliau, su antru stiklu, ir trečiu, kažko pasigendate. Kažkaip jaučiasi nusivaldėjęs.

Bet Schaefer yra skirtingas.

Malonumas geriant Schaefer niekad nepranyksta po stiklo ar dviejų.

Net troškuli nuraminus, Schaefer vistiek lieka šviesus ir stiprus.

Tai yra kokybė, išskirianti Schaefer nuo kito gero alaus. Žmonės kalba, kad stiprus, šal-

tas, auksu šviežias Schaefer suteikia tą patį pasitenkinimą šalta stikla po stiklo ragaujant.

Jie ištikrui turi pirmojo alaus malonumą, jis liks ragaujant visą turimą alų.

Tai gi, kodėl neišbandyti Schaefer?

Sekantį kartą, kai eisite apsipirkti, pasiimkite šešių bonkų dėžutę ar dvi.

Išitinkite patys, kodėl Schaefer vadinasi alumi, kurį privalo turėti, jei turi daugiau, kaip vieną.



Schaefer Breweries, New York and Albany, N. Y., Baltimore, Md.

GREETINGS and BEST WISHES
To All the Lithuanian People

HILDEBRANDT PROVISION CO.

3619 WALTON

ME 1-3700

GREETINGS and BEST WISHES

THE OHIO SANITARY SPECIALTY CO.

PLUMBING, HEATING, SHEET METAL AND
ROOFING SUPPLIES

6000 Euclid Ave.

Call EX 1-0500

GREETINGS and BEST WISHES

NORWOOD DRUG, INC.

DANDEE POTATO CHIPS

Geras recepto išpildymas yra svarbiausia mūsų pareiga.
RECEPTŲ SPECIALISTAS

6411 Superior Ave.

HE 1-1035

GREETINGS and BEST WISHES

To All the Lithuanian People

JORDAN CAMERA & SUPPLY STORE

3802 West 25th Street

SH 1-5511

GERIAUSIA KALĖDŲ DOVANA
AMERIKIECIAMS"LEAVE YOUR TEARS IN
MOSCOW"

Knyga palieka amerikiečiams skaitytojams neįsirdinamą įspūdį ir kartu supažindina su Lietuvos žmonių kančiomis ir sovietine teroro sistema.

Knygą galite įsigyti ar užsisakyti per **Dirvą**, 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103. Kaina — \$3.95.

PAGLIO'S RESTAURANT
and LOUNGE

239 Richmond Rd. at Chardon Rd.
Richmond Heights, Ohio 44132
AN 1-2040

AMERIKIETIŠKI IR ITALIŠKI VALGOJAI.
Atdaras septynias dienas į savaitę.

Lietuvaitė savininkė — galite kalbėti lietuviškai.
Lietuviai mielai laukiami svečiai.

BEST WISHES

To All the Lithuanian People

RICHMAN BROS.

11 STORES IN GREATER
CLEVELAND

NOW OPEN AT SEVERANCE CENTER

GREETINGS and BEST WISHES

STELLA MARIS HOSPITAL

FOR THE PROBLEM DRINKER
DAY AND NIGHT 24 HOURS SERVICE
Call SU 1-0550

GREETINGS and BEST WISHES
CLEVELAND HARVARD
LUMBER & DOOR CO.

6000 Harvard Ave. Call VU 3-6000
18090 Miles Ave Call MO 2-8100

GREETINGS and BEST WISHES
GARDNER CARTAGE Co., Inc.
MOVERS AND ERECTORS
OF HEAVY MACHINERY, BOILERS, SAFES
GENERAL TRUCKING
2662 East 69th STREET UT 1-3800

GREETINGS and BEST WISHES

Wm. H. BROWN REALTORS

17591 BROADWAY MAPLE HEIGHTS
MO 2-1400

DETROIT

PREZIDENTO ANTANO
SMETONOS MINĖJIMAS
DETROITE

Prezidento Antano Smetonos 20 metų mirties sukakties minėjimo akademija įvyks Lietuvių Namuose gruodžio 12 d., 7 val. 30 min. vakare.

Apie velionės asmenį kalbės poetas St. Santvaras ir rašytojas Vyt. Alantas.

Meninę programą išpildys: Marytė Gilvydytė, Aleksas Gubilas ir Rasa Liškauskaitė. Scenos apšvietimą ir apipavidalinimą atliks Ed. Vasiliauskas.

Minėjimą rengia Prezidento Ant. Smetonos 20 metų Mirties Sukakčiai Paminėti Detroito Lietuviškų organizacijų Komitetas.

Įėjimas laisvas.

Detroito visuomenė kviečiama kuo skaitlingiausiai dalyvauti.

Minėjimo Komitetas

ISPŪDINGAI PAMINĖTA
KARIUOMENĖS ŠVENTĖ
DETROITE

Lietuvos kariuomenės šventė, pradėta pamaldomis šv. Antano bažnyčioje. Pamaldas atliakė klebonas kun. V. Stanevičius. Į pamaldas atsilankė ir jose organizuotai su savo vėlavomis dalyvavo 8 organizacijos.

Lietuvių namuose atlikta žuvusių už Lietuvos laisvę pagerbimas, meninė dalis ir paskaita.

Minėjimą atidarė L.K. V. Sogos Ramovė Detroito skyriaus pirmininkas J. Mitkus. Jis perskaitė centro valdybos išleistą ir tai dienai pritaikintą bendrą raštą toliau programai vadovauti pakviesdamas gen. Štabo plk. Šepetį.

Skautai ir skautės savo vaidinimu nukėlė mus į 1918 metus. Ne vienam akyse ašara riedėjo, kai scenoje matė skautuką užsikabinusį ant peties šautuvėlių, prašantį priimti į kariuomenę savanoriu ir kovoti dėl Lietuvos išlaisvinimo. Skautės sesės irgi visos veržė veržėsi savanorėmis.

Po skautų pasirodymo prof. Dr. Z. Rekašius skaitė paskaitą "Karas atominiam amžiuje".

Paskaitininkas nurodė skirtumus tarp senovės kary ir šių dienų kary. Senovėje kaudavosi dvikovose ir karys su priešu susidurdavo akis į akį, o šių dienų karuose karys šauna ir nežino į ką šauna. Raketų, fosforinių ir atominių bombų karys nemato ir nežino kas nuo šių ginklų žūsta.

Statistikos duomenimis, II Pasaulinio karo metu daugiau žuvo vokiečių civilių gyventojų negu karių fronte.

Pabaigai mūsų ateitininkai — es vėl nukėlė mus į Lietuvą, atlikdami tai dienai pritaikintą programėlę.

Atsilankiusių į minėjimą skaičius gal kiek ir skystokas, bet programa visi patenkinti.

A.G.

GREETINGS and BEST WISHES

JOHN M. PETERS
CONSTRUCTION CO

5339 Canal Rd.

Tel. 524-5624

Tinkami rūbai duoda
gerą savijautą

DĖMESIO

Pas mus Jūs rasite vyrų pasaulį! — Mes aprengsime Jus nuo galvos iki kojų. Puikiausias pasirinkimas geriausių gaminių vyrų aprangai.

BOTANY „500“ kostiumai ir paltai,
MANHATTAN marškiniai,
LEE ir DISNEY skrybėlės.
Krautuvėje Jūs laukiami
kasdien,
o sekmadieniais
nuo 10 iki 4 val.

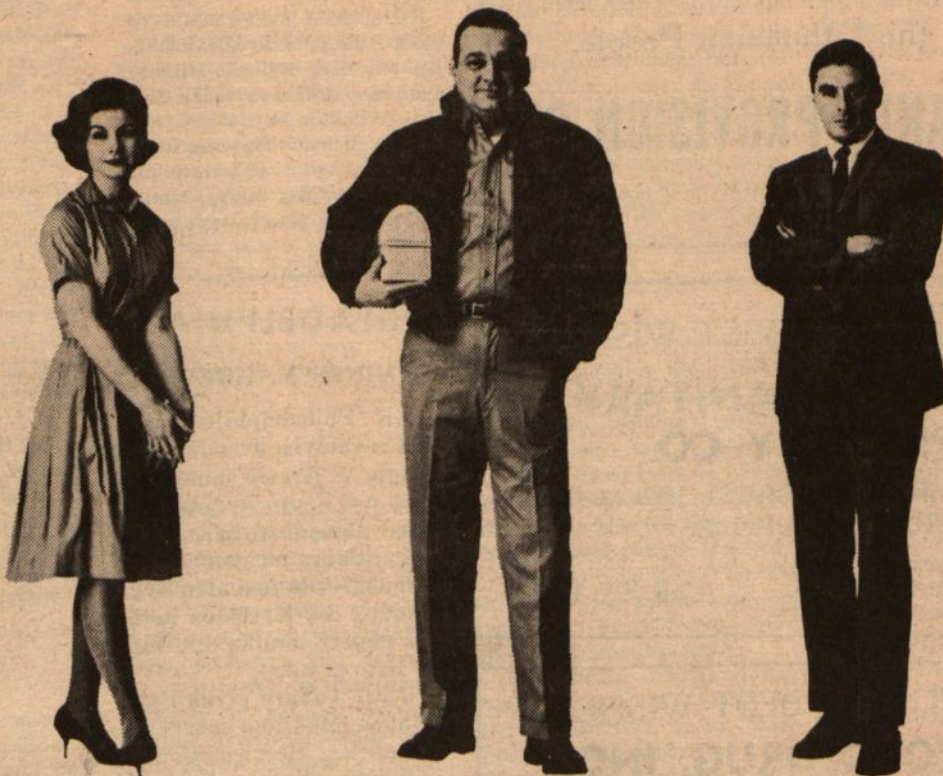
H. Seigan

VYRIŠKŲ RŪBŲ IR BATŲ KRAUTUVĖ

4630-32 S. Ashland Ave., Chicago 9, Ill. Telef. YA 7-1272
Čia gausite geras prekes pigesne kaina ir ilgesniam išsimokėjimui be nuošimčių!
Mandagus patarnavimas lietuvių kalboje.



Tikrieji The Illuminating Company savininkai



prašome atsistoti!

TEISYBĖ PASAKIUS. Jei tektų paklausti "Kas yra The Illuminating Company savininkai", milijonai atsakytų "Aš esu!"

Milijonai? Taip, milijonai!

Illuminating Company akcininkų tarpe rasite žmonių iš visų gyvenimo sričių... ir iš visų Unijos valstijų. Specialistai, prekybininkai, namų šeimininkės, pensininkai, mokyklinis jaunimas. Nurodykite profesiją; vėra galimybė, kad joje rasite investavusį į Illuminating Company.

Faktas yra tas, kad ir jūs, tiesioginiai ar netiesioginiai, galite būti Illuminating Company savi-

ninkų tarpe. Jei turite apdraudos dokumentą, jei priklausote pensijos planui, jei turite akcijų iš kurio nors fondo, privalote žinoti, kad daugelis tų institucijų yra investavę savo pinigus į Illuminating Company akcijas.

Taigi... kas yra The Illuminating Company savininkai? Milijonai žmonių, tikinčių į amerikietišką laisvą ūkį.



The ILLUMINATING Company
An investor-owned Company Serving The Best Location in the Nation

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

AR MUMS PRIDERA VAŽINĖTI Į LIETUVĄ?

Sekmadienį, gruodžio 13 d., 11:30 val. šv. Jurgio parapijos salėje įvyksta viešos diskusijos šiuo klausimu. Pagrindinį pranešimą padarys ALTO Clevelando skyriaus vicepirm. adv. Julius Smetona. Specialiai tam reikalui sudaryta komisija sutrauks diskusijų davinį ir savo nutarimus paskelbs spauldėje. Clevelando visuomenė kviečiama atsilankyti į paskaitą ir dalyvauti diskusijose.

ALTO Clevelando Skyriaus Valdyba

• Vaidilos Teatras išvyksta ši šeštadienį, gruodžio 5 d., į Detroitą, kur suvaidins "Užburtojo Dūdelę".

• Lietuvių Žurnalistų Sąjungos Clevelando skyriaus metinis susirinkimas šaukiamas gruodžio 12 d., 7 val. vak. pas N. ir V. Braziulius, 1852 Knowles Ave., East Cleveland (tarp Euclid Ave. ir Terrace Rd.). Darbotvarkėje: Laik. V-bos pranešimas, veiklos gairių aptarimas, naujos valdybos rinkimai, St. Barzduko paskaita ir kt. Išsiųsta virš 30 kvietimų.

• Tradicinį Naujų Metų sutikimą čiuurlioniečiai ruošia savo namuose, 10908 Magnolia Dr., Cleveland 44106.

Norintieji dalyvauti prašomi kreiptis pas G. Motiejūną — telef. 486-0881.

Ansamblio Valdyba

• Šarūnas Peckus, praleidęs vasarą Clevelande, sugrįžo atgal į Vokietiją, kur Heidelbergo universitete tęsia medicinos mokslus. Žmona daktarė Jolanta su dviem sūneliais liko čia.

• Džinaras Kižys jau nuo rugsėjo 29 d. guli Huron Road ligoninėje, kambarys 515. Jis yra dr. V. L. Ramanausko priežiūroje.

APAČIOJE: Vaizdai iš Atėlininkų Sendraugių suvažiavimo Clevelande lapkričio 28-29 d. Viršuje kairėje suvažiavimo prezidentas: dr. J. Pikūnas, dr. A. Damašis, prof. J. Eretas, kun. G. Kijauskas, SJ ir dr. A. Sužiedėlis. Dešinėje darbo prezidentas: A. Barzdukas, J. Staniškis, V. Palūnas. Apačioje suvažiavimo dalyviai ir svečiai, V. Plodžinskio nuotrauka



"Antrasis Kaimas", po sėkmingų gastrolių Chicagoje, Detroite, New Yorke, Bostone, sausio 16 d. atvyksta į Clevelandą ir duos vienintelį pastatymą šv. Jurgio parapijos salėje. Nuotraukoje Antrojo Kaimo aktoriai po vaidinimo New Yorke, kur buvo pakviesti New Yorko Akademikų skautų.

R. Kisieliaus nuotrauka

• Lithuanian Women's Club savo sekantį susirinkimą ruošia antradienį, gruodžio 8 d., 8 val. vak. Mrs. Constance Pavilonis bute, 3579 Fenley Rd., Cleveland Heights. Susirinkime bus svarstomi Kalėdų rengimo reikalai.

• Clevelando Orkestro programoje gruodžio 10 ir 12 d. dirigentas Robert Shaw vadovaus rinktinėms Bacho, Vaughan Williams, Shuberto ir Čaikovskio kūriniams.

Bilietai tiems koncertams, kurie vyksta Severance Hall, gaunami iš anksto Burrows krautuvėse ir Severance Hall kasoje.

ATVYKSTA AKTORIAI

Praeitą savaitgalį studentų suvažiavime Detroite puikiai pasirodė dramų aktoriai Nijolė Martinaitytė ir Jonas Kelečius pirmą kartą pasirodys Clevelande sausio 9 d. šv. Jurgio parapijos salėje.

ŽAISLAI NETURTINGŲ ŠEIMŲ VAIKAMS

Clevelando marinų korpuso vadovybė kiekvienais metais organizuoja rinkliavą žaislų nepasiturinčių šeimų vaikams. Į tą talką jungiasi ir kitos labdaros organizacijos, gi Shell Oil Company skiria savo goslino stotis tos rinkliavos punktais, kur galima aukojamus žaislus atiduoti. Žaislus galima taip pat atvežti ir į Marine Corps Reserve Training Center, 1069 East 9 gt.

Tai gražus ir remtinas Kalėdų švenčių paprotys,

suteikias švenčių džiaugsmą vaikams, kitu būdu negalintiems susilaukti Kalėdų senelio dovanos.

• A.L.R.K. MOTERŲ SĄJUNGOS 36 k. metinis susirinkimas įvyks ši sekmadienį tuoj po 10 val. pamaldų parapijos salėje. Dienotvarkėje: metų veiklos apykalta, valdybos rinkimai ir einamieji reikalai. Narių dalyvavimas būtinas.

• S. GREIČIUVIENĖS sesers dukterė iš Lietuvos per Lenkiją yra atvykusi į Clevelandą. Vieši pas savo tetą Greičiuvienę. Jai čia labai patinka žmonės, muziejai, teatrai ir t.t.

VISI SKUBA Į LIETUVIŲ KLUBĄ SUTIKTI NAUJŲJŲ—1965—METŲ

Amerikos Lietuvių Piliėjų Klubas gruodžio mėn. 31 d., Lietuvių salėje, rengia Naujųjų — 1965 — Metų grandiozinį sutikimą.

Bus paruošti įvairūs valgiai, kuriuos kiekvienas pagal savo skonį galės užsisakyti. Taip pat veiks gausus įvairių gėrimų bufetas.

Galima užsisakyti stalus po 10 asmenų su maistu ar be maisto.

Gros nuotaikingas orkestras. Palikime rūpesčius, vargus praeičiai, dalyvausime šiame subūvime, kur galėsime linksmai praleisti laiką.

Bus ir daugiau įvairių netikėtumų.

Klubo nario įėjimas — nario kortelė, svečiai moka po vieną dolerį. Norintieji gauti smulkesnių informacijų skambina EX 1-1143.

Klubo Valdyba

• BAŽNYČIOS BERNIUKŲ CHORAS Naujoje parapijoje turi repetitijas kiekvieną šeštadienį 1 val. t.y. tuojau po lituanistinės mokyklos pamokų — parapijos valgyklos salėje. Choro vadovas mokytojas Julius Kazėnas. Į chorą priimami vaikai nuo 6 iki 15 metų. Dėl informacijų prašom skambinti telef.: IV 6-3406.

VISUOMENĖS ŽINIAI

Šv. Kazimiero Lituanistinės Mokyklos ruošiamas parengimas, kurio programą išpildys A. Stephens moterų choras, buvo paskelbtas Clevelando parengimų kalendoriuje jau rugsėjo mėn. Dirvoje, spalio mėn. pirmoje pusėje tas parengimas buvo Drauge išvardintų parengimų skaičiui.

Mokyklos mokinių tėvų komitetas prašo visų organizacijų nerengti parengimų 1965 m. vasario mėn. 20 d.

Jonas Kazlauskas

• Kaip palikti namus šeimai be skolos, nelaimės atvežti. Teiraukitės pas V. Giedraitį 944-6835 ar Z. Obelenį 531-2211.

IEŠKOMA MOTERIS

lengvam namų darbui ir pabūvojimui su lietuve — namų šeimininke. Atlyginama maistu ir kambariu.

Tel. 371-9796.

(135-136)

REIKALINGA MOTERIS

Gerai užlaikomoje Shaker rezidencijoje reikalinga tarnaitė 2 suaugusių ir 12 m. berniuko šeimai. Nuosavas kambarys, televizija ir vonia. Arti prie Rapid susisiekimo.

Tel. 921-0707.

J. P. MULL-MULIOLIS REALTOR

Šv. Jurgio parapijoje

Turime keletą gerų viešos ir dviejų šeimų namų. Bonna, Hecker, Addison ir kt. Arti gero susisiekimo, lažnyčios, mokyklų, Nebrangūs, galima pirkti su mažu įmokėjimu. Nedideli mokesčiai. Suinteresuoti skambinkite.

Investavimui

2 š. ir 1 š. ant 1 sklypo. \$11,500. Įmokėjimas \$500.

6 š. mūrinis arti St. Clair. \$22,000.

4 š. medinis E. 47 — St. Clair. \$11,500.

Lietuviai bendradarbiai: Alg. Dailidė, John Lorenz ir Ant. Mikoliūnas 13229 Superior Ave.

UL 1-6666

PARDUODAMAS PELNINGAS NAMAS

Mūrinis bungalow — 18724 Neff Rd.

5 miegamieji, 2½ vonios kamb., 3 garažai. Beveik naujas. Prie pat Naujosios parapijos.

Tel. 1-3768.

(134-136)

MEDICINIS KAS MASAZAS

Ohio valstijos leidimas. DUSAN STOJKOV

Tel. 432-2039

(Tik kviečiant į namus).

Visais apdraudos reikalais kreipkitės į vieną iš seniausių apdraudos įstaigų Clevelande.

Mūsų "Stock Casualty Co's" duoda 15-25% nuolaidos geriems mašinų vairuotojams.

ATSTOVAS VYT. SENKUS

WO 1-6820

Office ME 1-5997

M. A. SCHNEIDER CO.

2710 Lorain Ave.,

Cleveland, Ohio

SCOTTS 5 & 10

7036 SUPERIOR

20% OFF

ON ALL PURCHASES

SUNDAY, DECEMBER 6

12 A.M. — 5 P.M.

Naturally
SUPERIOR SAVINGS
SINCE 1909
13515 EUCLID AVE.
6712 SUPERIOR AVE.

HOME and
REMODELING
LOANS
....
INSURED SAVINGS

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

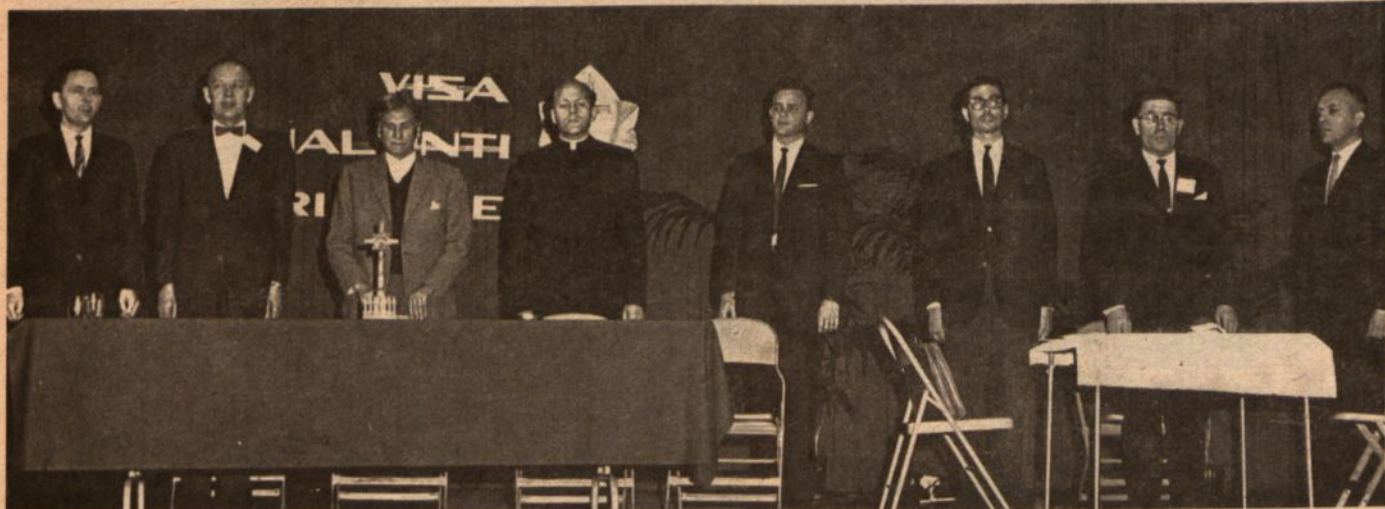
Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai 35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185th St.
KE 1-7770



DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• Kalėdiniai sveikinimai atvirutėmis yra įsigalėjusi ir įsisenėjusi tradicija, turinti asmeniško ryšio ir artimesnės pažinties paženklinimo prasmę. Ypatingai gi Amerikoje toji tradicija davė pagrindą didžiulei atviručių pramonei išaugti ir išbūti. Lietuviškųjų atviručių įnašas toje pramonėje sudaro labai menką dalelytę. Bet ir lietuvių tarpe tas paprotys yra įsigalėjęs ir niekas nesikesina jo pakeisti.

Tačiau yra šimtai atvejų, kada toks švenčių paprotys praktiškai beveik neįmanomas įgyvendinti. Tai liečia platesnį ryšį turinčių asmenų, institucijų ar prekybos įmonių santykius su plačiaja klientūra. Visiems tiems asmenims patartina pasinaudoti mūsų laikraščio patarnavimu ir švenčių sveikinimus talpinti laikraštyje.

Ta proga ir Dirva mielai sutinka tarpininkauti ir jau iš anksto prašo suinteresuotus savo skaitytojus pasinaudoti proga ir laiku prisiųsti švenčių sveikinimų tekstus.

2 skilčių ir 2 inčų dydžio skelbimo kaina — 5 dol., 2 sk., 3 inčų — 7.50 dol. ir 2 sk. 4 inčų — 10 dol.

Čekius ar pašto perleidas prašome siųsti su užsaky mu.

Pasinaudokite plačiai skaitomo laikraščio — DIRVOS — tarpininkavimu, tuo pačiu prisidedant ir prie lietuviškos spaudos išlaikymo.

• Prez. Ant. Smetonos monografija per Dirvą prieš gruodžio 1 d. užsiprenumeravo: J. Talalas, Chi-

cago, V. Alantas, Detroit, A. Krakauskas, Chicago. J. Kalnietis, Baltimore, K. ir A. Laikūnai, Clevelande ir J. Pušneraitis, Chicagoje.

CHICAGO

DAUKANTO SUKAKTIS

Lietuvių Istorijos Draugija, LB Chicagos Apygardos Valdybai padedant, gruodžio 13 d., 8 val. Jaunimo Centre ruošia žymaus istoriko Simano Daukanto 100 m. nuo jo mirties sukaktuvinį minėjimą.

Dr. J. Jakštas skaitys paskaitą.

Solistė Rima Mastienė, akompanuojant Manigirdui Motiekaičiui, išpildys meninę programą.

Ištrauką iš S. Daukanto Lietuvos Istorijos — Oršos mūšis skaitys Lit. Instituto studentė M. Pakalniškytė, to paties instituto studentas pianistas M. Drunga paskambins penkis M. K. Čiurlionio etiudus.

DIDŽIULĖ TALKA MOKYKLOS VAKARO RENGIME

Chicagos Aukštesniosios Lituanistikos Mokyklos Tėvų Komitetas sausio 9 d. Jaunimo Centre rengia tradicinį mokyklos vakarą. Spalvinga ir įvairi kultūrinė vakaro programa stropiai repetuojama, ruošiamą. Programą atliks šios mokyklos moksleiviai, vadovaujami: dramatinė srity — K. Veselkos, baleto — S. Velbasio, dainoms — B. Prapuolenio, taut. šokiams — N. Pupienės ir I. Smieškauskienės. Vakarų programos spaudos meninis apipa-

Režisūra
ALGIMANTAS
DIKINIS

Scenovaizdis
ADOLFAS
VALESKA

Kostiumai
BRONĖ
JAMEIKIENĖ

Tekstas
KAZYS
VESELKA

Stato
SCENOS
DARBUOTOJŲ
SAJUNGA

KRISTIJONO DONELAIČIO META I

KETURIŲ METŲ LAIKŲ INSCENIZACIJA

SPEKTAKLIS ĮVYKS JAUNIMO
CENTRE, 5620 SO. CLAREMONT
AVE. Š. M. GRUODŽIO 5 D.,
ŠEŠTADIENĮ, 8 VAL. VAKARO

VAIDINA:

Birutė Briedienė, Alė
Kėžėlienė, Leonas Ba-
rauskas, Stasys Berna-
tavičius, Algimantas
Dikinis, Saulius Grėb-
liūnas, Vytautas Juod-
ka, Juozas Raudonis,
Kazys Veselka.

BILIJETA GAUNAMI

"MARGINIUOSE",
2511 W. 69th St.
Tel. PProspect 8-4585



Ateitininkų Sendraugių suvažiavime Clevelande literatūros vakarą išpildė rašytojai: A. Baronas, J. Jankus, J. Švabaitė-Gilienė, K. Bradūnas ir programos pranešėjas A. Barzdukas. V. Pliodžinsko nuotrauka

vydalinimas — dail. A. Kurausko. Scenos dekoracijos — dail. A. Rūkštelės. Vakarų muzika — Neolithuanų orkestras, ved. A. Modestavičiaus. Laukiamas vakaro pelnas eis moksleivių šių mokslo metų metraščiui ir mokyklos 15 m. istorijai išleisti.

• Dail. Ritos Žukaitės kūrinių parodos atidarymas, kurio metu žodį tars dail. Adolfas Valeska, įvyks šį šeštadienį (gruodžio 5 d.), 7 val. vakare Čiurlionio Galerijoje. Į atidarymą iš New Yorko atvyks dail. Rita Žukaitė. Paroda tęsis iki gruodžio 13 dienos. Lankymo valandos: darbo dienomis 7-9, savaitgaliais 11-9. Rengia Santara-šviesa.

• Santaros-šviesos Naujų Metų sutikimas įvyks prabangioje La-Mar House salėje, kuri randasi patogiai pasiekiamoje vietoje (netoli Harlem Ave. ir Lake St.). Rengėjai svečiams žada turtingą bufetą, barą, nemokamą šampaną, linksmą muziką ir gerą nuotaką.

EAST CHICAGO

PAVYKĖS RUDENS BALIUS

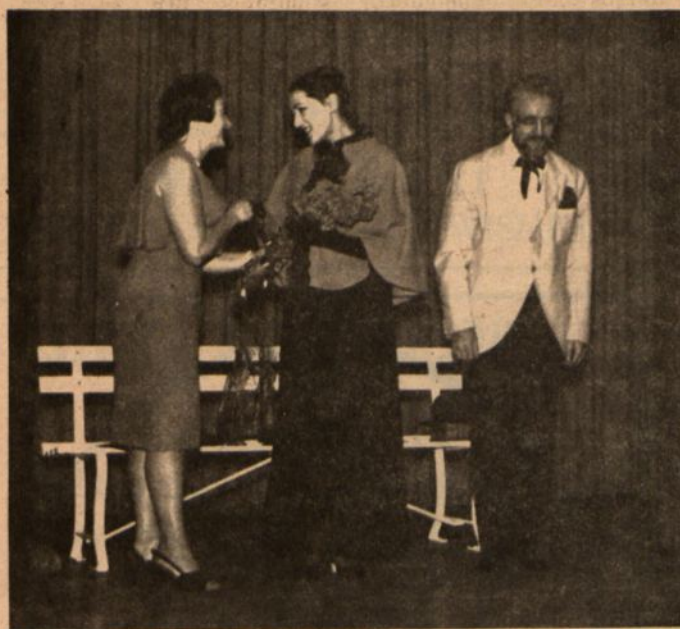
ALT S-gos East Chicagos skyriaus lapkričio mėn. 11 d. rengtas Rudens Balius praėjo geroje nuotaikoje ir davė gražaus pelno.

Programą pasigerėti na atliko svečiai aktoriai iš Chicagos: Nijolė Martinaitytė ir Jonas Kelečius, kuriuos žiūrovai labai šiltai priėmė.

Po programos visi svečiai vaišinosi puikiai p. I. Rimkūnienės paruoštomis vaišėmis, bei linksminosi grojant stereo muziką.

Skyriaus valdyba dalį gautojo pelno paskyrė sekančiai: 50 dol. "Lituanian" žurnalui paremti ir 50 dol. Requiem pastatymui.

(a. m.)



Po gražiai pasisėkusio vakaro N. Aukštuolienė įteikia gėles aktorėi Nijolėi Martinaitytei. Dešinėje aktorius Jonas Kelečius. Apačioje "Rudens Balius" dalyviai programos išpildymo metu.

MAGDALENAI SATINSKIENEI

mirus, VANDAI ir JUOZUI STIMBURIAMS bei jų šeimai gilią užuojautą reiškia

Antanas ir Agna Jonaičiai,
Kostė ir Povilas Naurušai.

• L. S. T. Korp! Neo-Lithuania ir L. T. A. Sambūris Chicagoje NAUJŲ 1965-jų METŲ sutikimą rengia 1964 gruodžio mėn. 31 dieną, FERRARA CATERING salėje, 5609-21 West-North Ave. (ten pat, kur praeitais metais). Dvi parkinimui aikštės antrojo pusės gatvės.

Vakarienė bus patiekiamą 9-10 val. 30 min. Gros Korp! Neo-Lithuania orkestras. Korporantai dalyvauja su spalvomis.

Vietos užsakomos iki gruodžio mėn. 28 d. imtinai pas M. Šimkų 9-3 ir 5-8 val. Tel. CL 4-7450.

Korp! Neo-Lithuania ir L.T.A. Sambūrio Valdybos Chicagoje

Skaityk ir platink
DIRVĄ



New Yorko Akademikai skautai gautąjį pelną \$1000 iš "Antrojo Kaimo" pastatymo paskyrė Lietuvų Kultūros Centro statybai New Yorke. Nuotraukoje vakaro organizatoriai įteikia čekį Tėv. Petrui Banūnui, besirūpinančiam Centro statyba. Iš kairės: V. Bileris, J. Kleizaitė, A. Senkutė, T. P. Banūnas, S. Navasaitis, R. Legeckis ir A. Šileikytė. R. Kisieliūnas nuotrauka

JAU DABAR LAIKAS UŽSAKYTI DIRVĄ

1965 METAMS KAIP PRASMINGĄ KALĖDŲ DOVANĄ

savo giminėms, artimiesiems ir pažįstamiems.

Užsakantieji Dirvą vieneriems metams kaip Kalėdų dovaną moka tik 10 dolerių.

Pageidaujantieji užsakyti DIRVĄ Kalėdų dovanai, užpildo žemiau talpinamą atkarpą ir su čekiu ar pašto perlaide prisiunčia DIRVAI, 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103.

Vardas, pavardė

Adresas

Priedų: čekis 10 dol.

Užsakančiojo parašas